

SLOVENSKI NAROD.

„Slovenski Narod“ velja v Ljubljani

na dom dostavljen:	celo leto naprej:	pol leta:	četrt leta:	na mesec:
K 24—	K 24—	K 12—	K 6—	K 2—
celo leto naprej:	celo leto naprej:	pol leta:	četrt leta:	na mesec:
K 22—	K 22—	K 11—	K 5-50	K 1-90

Dopisi naj se frankirajo. Rokopisi se ne vračajo.

Uredništvo: Knafljeva ulica št. 5 (v pritličju levo), telefon št. 34.

Ljubljana vsak dan sveder izvenjski dostojno in pravično.

Inserat velja: petstopenjska petletna vrsta za enkrat po 16 vin, za dvakrat po 14 vin, za trikrat ali večkrat po 12 vin. Parte in zahvala vrsta 20 vin. Poslano vrsta 30 vin. Pri večjih insercijah po dogovoru.

Upravništvo naj se pošilja naročnice, reklamacije, inserati t. d. to je administrativne stvari.

Posredovna številka velja 10 vinarjev.

Na pismena naročila brez istodobne vplačila naročnine se ne odziva.

„Narodna tiskarna“ telefon št. 88.

„Slovenski Narod“ velja po pošti:

za Avstro-Ogrsko:	celo leto naprej:	pol leta:	četrt leta:	na mesec:
K 25—	K 25—	K 13—	K 6-50	K 2-30
celo leto skupaj naprej:	celo leto skupaj naprej:	pol leta:	četrt leta:	na mesec:
K 30—	K 30—	K 15—	K 7-50	K 3-30

Vprašanjem glede inseratov se naj priloži za odgovor dopisnica ali znak. Upravništvo (spodaj, desno levo), Knafljeva ulica št. 5, telefon št. 34.

Črnožolti Jugoslovani.

Dunaj, 10. maja.

Po jako živi in obsežni debati je zunanji odsek avstrijske delegacije odobril v soboto budget zunanega ministrstva. Za dispozicijski fond je glasovalo od 15 navzočih delegatov le 11, ostali so se absentirali.

Ako pregledamo debato nam pada pred vsem v oči, da so tokrat poleg zunanje-političnih zadev zavzemale odlično mesto tudi notranje-politične, ne le zaradi tega, ker je delegacija za enkrat edini parlamentarni forum, ki je avstrijskim narodom še na razpolago, temveč tudi zaradi tega, ker prodira spoznanje o tesni zvezi notranje in zunanje politike pri nas v Avstriji vedno bolj in bolj, tako da postaja vsaka razprava o zunanje-političnih prilikah zaeno tudi razprava o notranje-političnih zadevah. Internacijsalni neuspehi monarhije so neposredna posledica njene notranje neurejenosti. Medsebojni boj avstrijskih narodov, v katerega posega dunajska politika s pristransko roko, katerega draži dunajska vlada k vedno novim konfliktom je uničil enotnost političnih nazorov in avstrijska zunanja politika ni nikdar in skoraj ne more biti politika narodov države, avstrijsko javno mnenje, ki bi odločilno vplivalo na delovanje avstrijskih državnikov, na njihove politične načrte, kakor se to dogaja celo v »absolutistični Rusiji« ne eksistira, ker ne eksistira oni veliki skupni interes avstrijskih narodov, ki bi tvoril nekako rezultanto njihovih v podrobnostih morda različnih, v glavnem pa vendar istovestnih stremeljenj. Kar je danes avstrijsko, to je na znotraj in na zunanem, in Avstrijec ter Nemec sta v inozemstvu skoraj da identični pojma, »avstrijska javnost« je inozemstvu to, kar se čita v nemških listih, katerih dunajski židovski kolovodje reprezentirajo pred svetom tudi avstrijsko javno mnenje, ako ravno v bistvu ne podajajo drugega kakor mnenje svojih redakcij in pa — vlade. V boju proti temu sistemu, ki je boj za uveljavljenje vpliva na državno politiko, je prišla beseda »avstrijska politika«, »dunajska

politika« pri slovanskih narodih države na slab glas, ne morda kot izraz kakšnega protidravnega mišljenja, temveč kot izraz obsodbe onega sistema, ki prezira v državni politiki večino prebivalstva, slovanske narode in se ravna le po interesih nemške manjšine in pa po predstoletnih načelih, katerim je ljudstvo le objekt države. V tem smislu se rabi pri nas tudi beseda o črnožoltem avstrijanstvu.

Črnožolte politike in stranke imenujemo one, ki se udinjajo popolnoma principu stare feudalne, reakcionarne veldaristokratske Avstrije, v kateri ste gospodovali aristokratija in cerkev absolutno, in v kateri so bili narodi, njihovi gospodarski, kulturni, nacijsalni interesi postranska stvar, popolnoma podrejena »višjim interesom«. Črnožolto avstrijanstvo je pri nas podobno temu, kar imenujemo na Nemškem »Hurrah-patriotismus«, absolutna politična subordinacija fevdalno-reakcionarnemu sistemu. Nemčija je modernjša država kakor Avstrija in nemški »Hurrah-patriotismus« seveda ne doseže našega črnožoltega, ki ima tudi to bistveno lastnost, da je klerikalen in anacijsalen.

Med te »črnožolte« sta bila v tokratnem delegacijskem zasedanju sprejeta tudi delegata dr. Šusteršič in dr. Korošec, kot zastopnika jugoslovanskih klerikalcev. Eden izmed glavnih reprezentantov fevdalno-klerikalnega visokega plemstva avstrijskega, kateremu so narodi še vedno le »gemeines Volk«, delegat grof Clam-Martinic jima je podelil slovesno častni naslov »črnožolih Jugoslovani«, zagotavljajoč, da so Jugoslovani še k velikim stvarim »poklicani«. Tega zagotovila mi ne potrebujemo, da smo »poklicani« vemo zdavnej, zdavnej še sami, mi se borimo za to, da bi bili tudi »izbrani«. V tem oziru pa se ravno naši črnožolti po svetopisemskih besedah, po katerih je pač mnogo poklicanih pa malo izbranih. In docela v smislu tega črnožoltega laži-patriotizma, ki je ob enem najgršer narodno izdajalstvo, sta se ravnila tudi njega najnovejša viteza gospoda Šusteršič in Korošec. Med tem, ko so v delegaciji stopala vsa avstrijska narod-

nostna vprašanja mogočno v ospredje in obvladovala skoraj celo debato — poteka letošnje delegacijsko zasedanje, kakor da bi nas Jugoslovani sploh več ne bilo. Češko-nemški spor, poljsko-rusinski sporazum, romunsko vprašanje, da celo italijansko vprašanje, vse to se je korenito obravnavalo na evropskem forumu delegacije. Evropa se uči spoznavati naše vitalne zadeve, avstrijskim državnikom kažejo zastopniki narodov, kje da tičijo glavne in bistvene korenine vsega zla. Le zastopnika onega naroda, katerega zadeva je najnujnejša in za državo morda tudi najvažnejša molčita. Pravi patrijotizem veleva govoriti, razlagati, pojasnjevati, zahtevati, utemeljevati, in ne izustiti par fraz, kakor je to storil dr. Korošec in še vtisk teh fraz pokvariti s fatalističnim, vso gnjilobo lastne nacijsalne morale odkrivajočim proglašenjem, da bomo »v danem momentu« (čez 10, 100 let, o sv. Nikoli?) dobili to, kar nam gre.

Težko sta si dr. Šusteršič in dr. Korošec zaslužila črnožolti priimek.

O slovenskih zadevah nista izgovorila skoraj besede, ako izvzamemo par kratkih stavkov o tržaskih dogodkih. Karakteristično je, da je pri tem govoril dr. Korošec le o pravičih slovenskega prebivalstva tržške okolice!

O opatijskem sestanku je stavil dr. Šusteršič vprašanje na zun. ministra grofa Berchtolda ali se je res Italija vmešavala v naše notranje zadeve. Grof Berchtold je nad vse jasno odgovoril, da se Italija seveda formalno ni vmešavala, kar je dr. Šusteršiču očitno zadostovalo.

O hrvatskem vprašanju sta častita zastopnika jugoslovanskih interesov govorila le toliko, v kolikor se je dalo poagitarati proti srbsko-hrvatski koaliciji. Zato je dr. Korošec naslikal novi eksproprijacijski zakon v najstrašnejših barvah. Vse ostale hrvatske zadeve — hehuka; žalostni sistem v Dalmaciji, kakor da ga ni; posebno hvalo je dobil še minister Bilinski radi imenovanja dr. Mandića za namestnika bosanskega deželnega šefa.

Srbsko vprašanje. Tu sta slavila oboje delegata svoje orgije. Nikdo ne zahteva, da bi moral avstrijski jugo-

slovanski politik že kar a priori biti nasproten vsemu, kar stori naša diplomacija z ozirom na avstrijsko-srbske odnose. Nacijsalno vprašanje je treba ločiti od državnega. Od Šusteršiča in Korošca nikdo ne zahteva radikalizma, toda od vsakega dostojnega jugoslovanskega politika se mora pričakovati, da je objektivni in da ne denuncira svojih rodni bratov. Korošec in Šusteršičev govor pa sta bila v tem oziru naravnost klasična primera one zahrbtnje klerikalne taktike, ki bruha v znamenju patrijotizma svoje sovraštvo proti narodnem edinstvu na Srbijo in Srbe. Korošecev govor je izšel v »Reichsposhti« pod naslovom »Jugoslovani proti Velesrbom«. Metoda obeh delegatov ni nova, stari frankovsko-furtimeški »šlagerji« so to, ki na gotove kroge vedno učinkujejo. Dr. Šusteršič je šel tako daleč, da je posodil ime jugoslovanskega delegata celo ponesrečenju Berchtoldovi revizijski politiki, označujoč jo kot pravilno in hinavsko, lamentujoč o nepravični razdelitvi Makedonije. Celo delegacija je čutila, da te besede niso naperjene toliko proti Grški, kakor proti Srbiji. — Z agresivnim tonom delegacijskega predsednika grofa Silve-Tarouce proti Rusiji, proti kateremu so protestirali celo češki socijalni demokrati, se je dr. Šusteršič izrecno strinjal, njegova gorečnost za trozvež je bila brezhibna.

Čim manj sta oba klerikalna delegata govorila o Jugoslovanih in naših narodnih interesih, tem bolj sta gorela za »sveto vero« in za Albanec. Dr. Šusteršič se je postavil za nekakega generalnega advokata Arbanškega in prav v tonu »Albanische Korrespondenz« je govoril o tisočih zaklanih in masakriranih Albancev. Navdušenje za »katoliško stvar« je napravilo iz dr. Korošca celo zagovornika avstrijskega protektorata nad katoliki v Novi Srbiji, kakor da bi se šlo res za kako versko in ne izključno politično zadevo. Verska vnetost je zavedla dr. Šusteršiča tudi do slovesnega proglašenja, da se mi Slovenci nikdar in nikdar ne damo popravoslaviti. Kakor, da bi to kdo od nas zahteval! Dr. Šusteršič je hotel s tem per analogiam prispodobiti razmere na jugu razmeram v Gali-

ciji in delegati so prav dobro razumeli paralelizem: ruska nevarnost, srbska nevarnost.

Šusteršičev in Korošecov obnašanje, njuna taktika, njune izjave in izpovedi se dajo označiti z besedami slovanskega delegata, ki nam je dejal: »Nečuvno, nezaslišano. Pri nobenem drugem narodu bi kaj takega ne bilo mogoče.«

Črnožolta Jugoslavana sta izvršila, kar se je od njih zahtevalo.

Svobodni prevdarek dež. odbora vojvodine Kranjske in rabsodba c. k. upravnega sodišča.

Dr. Fran Novak.

Na Kranjskem v dveh naprednih mestnih občinah — Ljubljana in Idrija — cvete institucija pritožbarije. Obredne mesti imata v tem pogledu svoj reprezentativni par. So to sicer morda prav dobri ljudje, a imajo eno bolezen — manijo, da se morajo neprenehoma pritoževati zoper sklepe občinskih odborov. Kar nerovnosti postanejo, kadar sklenejo njih občine v javnih sejah kake ukrepe. Saj niti ne mislijo, da so ti ukrepi napačni; čutijo se le zavezane, da se pritožijo na deželni odbor — kar samo zaradi pritožbe. Nesrečni so, če se jim dolgo časa ne nudi nobena prilika za pritožbo. Permanentno jih muči zavest, da so občinski gospodarji morda vendar-le sami grešniki in nerodnejši, — prepričani so, da tiči za vsakim sklepom kak zavraten namen.

Zategadelj, in seveda zgolj iz previdnosti, ki jim jo narekava njihova bolna ljubezen do občin, pokličemo na posvet in na pomoč našo deželno mater, ki naj s svojo globoko modrostjo pretehta in če mogoče — prevrne občinske sklepe.

Ubogi referent v občinskih zadevah v deželnem odboru! Mislim, da je to moj stanovski kolega; zdi se mi, da je revež politični jetnik teh pritožbarjev — njegovih strankarskih pristašev. Seveda pritožbam se

LISTEK.

Boj z barbari.

Rado Murnik.
(Dolje.)

Ta novica je močno razburila že prej nemirne zborovalce, zakaj opisana pantomimična znamenja velja jo med vsemi omikanimi narodi za očiten izraz žaljivega zaničevanja.

»Dajmo jih!« je vzkrikel vedno ves opraskani Nace Brna, ki je vpričo svoje nenavadne hrabrosti in drznosti užival celo spoštovanje tretješolcev. S telovadbo in spanjem na trdi šolski klopi si je utrjal mišice in se z odličnim uspehom boril na ulicah in dvoriščih, v Zvezdi in v ti volskem gozdu, na Ledini in zlasti na Prulah, kjer je bil takrat circus maximus. Pogumni in pa častihlepi Brna je imel več prask in brazgotin, kakor vsak veteran. Tovariši so ga imenovali slovenskega Ahila.

»Dajmo jih! Dajmo jih, pa hudo!« so vzklikali vsi razdraženi junaki, celo pohlevni Nande Niče pa leni Martin Čič. Molčale je edinole Kajonov Jurček; usta so mu bila polna očetovega peciva.

»Tovariši, skrajni čas je, da nas mine potrpežljivost!« je nasvetoval odlični govornik Aleš Otrobar. »Naša nesramno užaljena čast užgi že

dolgo pripravljeno bojno bakljo! Duše nam hrepene po zadoščenju in maščevanju. Naprej, zastava slave, v boj, junaška kri!«

»V boj, v boj!« so vpili navdušeni zborovalci.

»Trebalo je, da si izvolimo pametnega vojvodo,« je predlagal bistroumi Milan Veselko. »Za to častno in strašno važno mesto se mi ne zdi nihče tako sposoben, kakor naš Jurček Kajon. Aleksander Veliki pa Cezar sta bila najboljša vojskovodji, ker ju ni skrbelo samo zmaga, ampak sta tudi podpirala svoje vojske in plačevala njih dolgeve. Po njihju zgledu bo ravnal naš Kajon, kolikor ga poznam jaz. Podpiral bo našo armado z žemljami in maslenimi štrucami, katerih je polno v prodajalnicah njegovega cenjenega očeta. Jurček pa ima doma tudi poln hranilček in se ne bo obotavljal, da bi kaj žrtvoval za nas in pa za našo čast. Predlagam zatorej, da bodi Kajon naš general!«

»Živio naš general Kajon!« so vsi radostno pozdravljali svojega vrhovnega poveljnika.

Tako je bil srečni Kajonov Jurček mahoma general in velik gospod, močno podoben Dariju, poštnemu slugi, ki je dobil naenkrat dobro službo kot kralj. Hvaležen je Jurček pogledal prijatelja Veselka, ga imenoval takoj za svojega adjutanta in mu hitro podaril slasten makov štrukelj.

»Jutri zjutraj pred šolo naj nese zgovorni Otrobar barbarom naš ultimatum!« je velel pobočnik Veselko. »Prekličejo naj svoje žalitve, prosijo naj odpuščanja in obljubijo naj, da nam ne bodo več zabavljali in nagajali — ali naj pa pridejo to soboto popoldne na Palatinsko goro, na Golovec, ako imajo kaj korajže! Otrobarčka bo spremljal močni Goliat, da nam divjaki ne nabijejo našega parlamentarja!«

Zadovoljni so se obrnili po tej pomembni seji proti domu in ugibali, kaj odgovore jutri prevzetni sovražniki.

Zagrizeni barbari so ostali kajpada trdovratni: oporekli niso niti ene žaljive besede, ampak ponovili vse še dvakrat; prosili niso odpuščanja, marveč so obljubili slovesno, da bodo vsikdar zabavljali latinskim sirotam in da jih v soboto prav pošteno namlatijo na Golovcu.

Take žalostne novice je prinesel Otrobar generalu Jurčku in pobočniku Veselku v glavni stan, v Kajonovo dvornico, na Poljanah. Naglašal je, da vsa njegova zgovornost in vse miroljubno prizadevanje nista pomagala prav nič.

Z rdečim svinčnikom je napisal adjutant Veselko v potu svojega obraza to — le žarovito proklamacijo za armado:

Junaki! Davi po polnosmisi je izbruhnila vojna! Ogibali smo se je, oz. zastoj. Poverili ste mi povešni-

štvo. Zavedam se, kolika je moja odgovornost. Vi zaupate meni, jaz pa Vaši vztrajnosti in hrabrosti! Upam, da stori vsak svojo dolžnost v obrambo naše časti! Mirovati nečemo prej, dokler ne ponižamo krivičnega in ošabnega sovražnika! Vzdignimo se kakor en mož! Naše palice naj odločijo, kdo je prvi v Ljubljani: ali gimnazija, ali realka! Junaki! V soboto po kosilu vsi na vojsko!

Ta izpodbudni razglas je podpisal general Kajon in ga takoj odpisal tovarišem. Ognjevitve besede so podnetile skoraj vse součence. Marljivo so se pripravljali k odločilni bitki in se vnaprej veselili naskornega poraza nepoboljšljivih barbarov. Komaj so čakali velikega dne.

V soboto ob eni so se zbrali pod orehi blizu šentpeterske vojašnice, kjer se je razprostiral Campus Martius. Čakali so nestrpnost četrtosolca Golijata, svojega močnega zaveznika. Brez njega niso marali nikamor. Obljubili so mu bili zavoj tobaka za prijazno sodelovanje.

General Kajon je bil eden najlepših generalov, kar jih je kdaj videla bela Ljubljana. Na debeli glavi je nosil močan slammik, ki bi uspešno prestrezal in slabil sovražne udarce. Za trakom mu je bilo troje krasnih gospih peres, kakršna so rabili njegova mati za mazanje ključanic. Prvo je bilo prirodno belo, drugi dve pa si je obarval z višnjevo in rdečo tinkto; tako je paradiral z narodno trobojno

perjanico. Okoli života si je opasal živordečo ruto, ki so jo nosili oča pozimi okoli vratu. Ob bedru mu je nihale lesen meč s papirnati čopom. Ponosno se je držal debeli fant, vsak pedan general. Pregledoval je svojo vojsko, dobro oboroženo z lesenimi sabljami, palicami in pračami.

Pehote je imel osemnajst mož; med njimi je bil tudi prvošolac Dolfe Palček, mehkužen gosposki fantek. Brezozirni Brna je sicer ugovarjal, češ, da niso za na vojsko taki otroci, ki še niso bili pri birmi in nosijo še kratke hlače; priporočil pa je dečka sam adjutant Veselko, rekoč, da so vraži drobni Palček realce še bolj fanatično kakor pa razredno knjigo in konferenco. Zato so ga potrdili vseeno. Vzeli so ga bolj za strežnika; bil je vesel, ako ga je kdo ogovoril.

Konjeniki so bili štirje: France Dolgokrak, Šimen Sinigoj, Jože Smuk in pa Cene Petobrus. Vsi ti vzorni huzarji so imeli izredno dolge noge. Topničarja sta bila pa samo dva, umetnik Polde Pokalica in pa leni Martin Čič; vendar pa so pričakovali vsi ravno od njih, da bosta najbolj pomagala, ugnati sovražnike v kozji rog. Iznajdljivi Veselko je bil kupil za Kajonove groše štiri mehure, jih napihnil in zavezal. Ako bi artiljerista sedla ali stopila vsak na svojo bombo, bi močni pok prestrašili in demoralizirali barbare.

(Dolje priložiti.)

mora ugoditi, sicer so pristaši blamirani. Kakor strahovi zasledujejo referenta ti pritožbarji! Ko se vsede za mizo, že mu toži z ene strani par ljubljanskih, z druge strani par idrijskih pristašev napredno večino in kličejo na pomoč »svobodni preudarek«, s katerim naj temeljiti referent prevrne občinske sklepe. Kakor senca so mu neprestano za petami ti od skrbi trpinčeni pritožbarji.

Tako je deželni odbor z odlokom z dne 30. avgusta 1913, števil. 16.619 ugodil pritožbi Janeza Kavčiča in »tovarišev« proti proračunu, kakoršnega je sprejela mestna občina v Idriji za leto 1913.

Deželni odbor je kar tako pavšalno črtal obilo postavk, obilo jih je znižal. — Bog si ga vedi kakaj? Pri tem pa mu nočem očitati pristranosti ali posebnih simpatij ali antipatij pri proračunskih postavkah. Čisto svobodno in popolnoma neprizadet je kar po vrsti črtal in znižaval; doketil se je mrličev in živih tako, da mu ni v tem pogledu nič očitati. Tudi pri blagu ni delal razlike med živino (klavnico) in drugimi premakljivimi stvarmi. Kakor bi štel knofe na hlačah — par ali nepar, tako so padale postavke.

No, pa kar se tiče pokopališča oziroma mrličev, mu končno Idrižčani tega še ne štejejo tako hudo v zlo, da se je za vzdrževanje pokopališča znižalo postavko — seveda prav malenkostno od 500 K na 400 K. Naj bo že za te mrličje skrbjeno, kakor hoče, da bi le pustil deželni odbor živim primerno živeti!

Kako na široko svobodno je deželni odbor pri tem postopal, je prav evidentno razvidno n. pr. pri črtanju postavke za tržnega nadzornika.

Po § 5. dež. zak. z dne 3. avgusta 1897, števil. 27, mora imeti mestna občina v Idriji, ker šteje več kot 5000 prebivalcev, lastnega tržnega nadzornika. Saj mestna občina nima rada teh izdatkov, pa politična oblast jo je jela preganjati, da mora nastaviti strokovno izobraženega tržnega nadzornika. Pa pritožbarji se morebiti že bojijo, da utegne občina nastaviti kakega naprednjaka!

Deželni odbor seveda promptno reagira in vpreže svoj »svobodni preudarek«, ubogo paro, ki je za vse dobra, in povozi postavo, pomislite — lastno deželno postavko — samo, da pritožbarjem ugodí. Točko za tržnega nadzornika se mora črtati.

Če se glasi kaka postavka n. pr. z zneskom po 3000 K, pa pravijo pritožbarji, da je to preveč, pa zniža deželni odbor postavko recimo na 2990 kron, samo da pritožbarji prav obdrže.

Pri vsem tem črtanju in znižavanju pa deželni odbor drugega razloga ne navede kot svoj »svobodni preudarek«.

Seveda prenaša mestna občina idrijska težko ta »svobodni preudarek« deželnega odbora in vsled tega je sklenila pritožiti se na c. kr. upravno sodišče. Resnica je sicer, da ima deželni odbor pri svojih razsodbah opirati se na svoj prosti preudarek. Tudi dosedanja judikatura štiti oblasti v njihovih pravicah glede prostega preudarka v precej obilni meri.

Glede tega prostega dež. preudarka, ki leži včasih kot svinec nad avtonomnimi občinami, izvajam v pritožbi na upravno sodišče. Deželni odbor ima sicer res pravico po predvidnosti razsojati o posameznih pritožbah proti občinskemu proračunu, a ta pravica prostega preudarka ne sme biti istovetna z golo poljubnostjo.

Deželni odbor za svoje postopanje niti ne navede zadostnih argumentov, marveč kar z navadno potezo prečrta ali skrajša postavke in ta poteza naj bo obenem argument. Na ta način modrosti in globokoumnosti deželnega odbora niti proučiti ne moremo. Deželni odbor bi moral vsaj približno navesti razloge, ali vsaj zatrjevati, da je morda po globokem premišljevanju prišel do tega treznega, resnega in obenem prostega preudarka, da so postavke previsoko nastavljene.

Tako pa se človeku zdi, kot da bi deželni odbor igrare se s sviničkom risal po proračunu. To skrivnostno igro s sviničnikom spremlja profundni molk — obenem argument za deželni odbor.

Zastop mestne občine idrijske ne pripada stranki, h kateri pripada večina deželnega odbora. Leto za letom ima boje z deželnim odborom. Nočem sicer trditi, da je merodajen razlog za deželni odbor dejstvo političnega prepričanja, — nad vse zanimivo pa je, da ima deželni odbor ravno z naprednimi občinami kot sta Idrija in Ljubljana, toliko skrbi.

Če se deželni odbor o potrebnosti postavk ni zadosti prepričal, ali pa je pozabil zahtevati nadaljnjih pojasnil, na podlagi katerih bi mogel priti do zaključke, da je posamezne

postavke umestno črtati, je postopal pomanjkljivo in nezakonito.

Gospodarsko neobhodno potrebne izdatke kratkoma črtati navzlic predloženim načrtom, proračunu in poročilom županstva, ne da bi zato navedel deželni odbor razlogov, opirajočih se na ugotovljena dejstva, vendar ne gre! Sklicevati se zgolj na svoj famozen prosti preudarek, pomeni absurdnost judikature.

Deželni odbor se v svojem protispisu na ta »prosti preudarek« seveda mogočno sklicuje, citira judikaturu in zahteva naj se pritožba kar po smislu § 3. lit. e, zak. z dne 22. oktobra 1875 drž. zak. števil. 36 ex 1876, kot nedopustna kratkoma zavrne.

Deželni odbor ugovarja trditvi pritožbe, »da bi se s sviničnikom igral« in pravi, da se mu na namigavanju pritožbe, kakor bi bil deželni odbor črtal postavke v proračunu tja v en dan, ali kakor bi ga bili pri tem vodili politični nagibi, ne vidi vredno reagirati; deželni odbor pravi, da je pač namesto občinskega preudarka postavil svoj lastni preudarek, vpoštevaje pri tem navedbe pritožbe in »nekatero druge okoliščine«.

Ta izgovor deželnega odbora je sicer silno naiven. Kakor nedolžen ovčji pastirček na hribčku, tak je naš deželni odbor; on kar verjame navedbam vloženih pritožb, smatra jih za resnične, vpoštevaja jih, pri tem misli še na kake druge okoliščine in črta postavke proračuna. Okoliščin seveda ne navede nobenih, — si jih samo misli. Navedbe vloženih pritožb so pa za njega čista resnica.

Upravno sodišče je bržčas v veliko presenečenje oziroma razočaranje deželnega odbora napravilo črto čez njegov »prosti preudarek«, ugodilo je pritožbi in dvignilo v vseh postavkah odlok deželnega odbora radi pomanjkljivega postopanja.

Poduk, ki ga daje upravno sodišče deželnemu odboru glede prostega preudarka, se med drugim glasi:

»Es ist zwar richtig, wenn der Landesausschuss in seiner Gegenschrift geltend macht, dass er als Rekursinstanz nicht nur die Gesetzlichkeit des angefochtenen Gemeindeausschusses, sondern auch die Notwendigkeit und Zweckmässigkeit der einzelnen Ausgabeposten des Gemeindeveranschlagung zu prüfen und sohin nach freiem Ermessen zu entscheiden berufen war, ob und welche der angefochtenen Posten (sofern es sich nicht um Ausgabeposten handelt, welche auf liquiden und fälligen Verpflichtungen beruhen) herabzusetzen oder aus dem Gemeindeveranschlagung ganz ausschneiden seien.

Allein ein solcher Vorgang der autonomen Rekursinstanz hat zur Voraussetzung, dass die nach freiem Ermessen getroffenen Verfügungen auf einer ordnungsmässig durchgeführten Erhebung des Tatbestandes beruhen und dass die aktenmässigen Feststellungen den Ermessensschluss der Rekursinstanz zu stützen geeignet seien.

Dalje na drugem mestu: »Nun ergibt sich aber, dass der Landesausschuss die letzterwähnten Voranschlagsposten gestrichen oder herabgesetzt hat, ohne dass irgendwie aus den Akten entnommen werden könnte, welchen Tatbestand er seiner Verfügung zu Grunde gelegt hat. Ein wesentlicher Mangel des Verfahrens liegt auch darin, dass der Landesausschuss nicht einmal im angefochtenen Erlasse die Abstriche irgendwie begründete, so dass die Gemeinde, wenn sie die Gesetzwidrigkeit dieser Entscheidung geltend machen wollte, in der weiteren Verfolgung ihres angeblich verletzten Rechtes beeinträchtigt wurde.

Ta poduk je temeljit. Priznati je sicer, da je upravno sodišče v dosednji praksi takozvan »prosti preudarek« kolikor mogoče štiti, a postopanje deželnega odbora, ki kratkoma ne navede nobenega razloga za svoje odloke, je očitno šlo predaleč.

Upravno sodišče pravi s predmetno razsodbo: »Deželni odbor ima pravico do prostega preudarka, v kolikor se ne gre za izdatke, ki temelje na likvidnih in zapalih obvezah; ta prosti preudarek se ima opirati na dejstva, ki morajo biti preje potrjena in ugotovljena. Dejstva pa morajo biti v skladu s prostim preudarkom v tem smislu, da opravičujejo sklep deželnega odbora.

Pa čemu je treba teh večnih krogov naprednih mest z deželnim odborom? Zgolj pritožbarjem na ljubo pometati s klepi občin, vendar ne kaže zadostnega pojava avtonomnih pravic občin. Deželni odbor, ki sam svojo avtonomijo skrbno čuva, je naravnost dolžan čuvati tudi avtonomijo občin, saj je ta avtono-

mija eden izmed temeljev javne uprave.

S poljubnostjo, kakor jo včasih kaže naš deželni odbor, se naravnost želi pravilni črti prebavljiva.

Eno je čisto gotovo, — da naprednih občin pritožbarji ne bodo omajali — pa naj se deželni odbor tudi na glavo postavi.

Bolezen našega cesarja.

Včeraj zvečer je bil izdan o cesarjevem zdravstvenem stanju sledeči bulletin: Katar in splošno razpoloženje v bistvu brez izpremembe.

Tudi čez dan je bilo cesarjevo zdravstveno stanje skoraj enako, kakor zadnje dni. Subjektivno se počuti cesar precej dobro. Kašelj je nekoliko ponehal, pa je bolj mučen. Apetit, splošno razpoloženje in čilost zadovoljivo.

Srbska skupščina.

V včerajšnji seji srbske skupščine so stavili mladoradikalci in nacionalisti na ministrskega predsednika Pašića interpelacije glede nezadovoljnosti v zboru častnikov. Skupščina je nato sprejela predloga glede srbsko-romunske konvencije zaradi zgradbe železniškega mostu čez Donavo. Za danes je obljubil ministrski predsednik odgovor na Jankovićevo interpelacijo o nezadovoljnosti častnikov. Opozicija je zahtevala, da odgovori ministrski predsednik tudi na tozadevne interpelacije opozicije, ki so nekoliko širše. Gre namreč za prioriteto civilnih oblasti pred vojaškimi oblastmi. Današnja seja bo najbrže precej burna.

Epirsko vprašanje.

Iz Drača poročajo, da sestavljanje milice dobro napreduje. Iz Debra je dospelo v Korico 400, iz Elbasana 1000 in iz Starove 200 Albancev. Kakih 1000 albanskih prostovoljcev iz Tirane je tja na poti. Albanska vlada upa, da bo imela že tekom par dni najmanj 5000 obojestranskih Albancev v Korici. Tudi 12 strojnih pušk upajo, da bodo spravili še te dni v Korico.

Med zastopniki provizorične epirske vlade in kontrolno komisijo se vrše neprestano pogajanja. Na podlagi sklepov te konference sta tako Zographos, kakor albanska vlada odredili, da se določijo nevtralen pas med obema nasproti si stoječima vojskama. Za podlago služi razpostavljenje čet, kakoršna je bilo dne 9. maja. Kakor se poroča s Krfa, je staval Zographos ob začetku pogajanj sledeče bistvene zahteve: Epir naj dobi popolno avtonomijo ter pripade Epiru tudi Korica, severni Epir dobi svoj deželni zbor, albanska zastava dobi tudi krščanski simbol.

Pismo iz Bolgarije.

V Sofiji, dne 9. maja.

Narodno sobranje nadaljuje razpravo o parlamentarni komisiji, ki naj preišče vzroke katastrofe, ki je lani zadela Bolgarijo.

V včerajšnji seji narodnega sobranja je prvi govoril vladni pristaš Karakašev.

V svojem govoru je rekel med drugim: »Naloga parlamentarne preiskovalne komisije bo pred vsem, da prouči sklenjene pogodbe s Srbijo in Grško in se prepriča, da-li so te pogodbe odgovarjale našim narodnim težnjam in interesom in da-li ni prvi korak h katastrofi napravljen že pri sklepanju teh pogodb.

Takisto je potreba, da preiskovalna komisija dožene, da-li je bila vojna pripravljena diplomatsko in vojaško. Upravičeno namreč trdimo, da naša armada ni bila zadostno preskrbljena — navajam kot zgled samo obleganje Odrina — s potrebnimi vojnimi materijalom in sanitetskimi pripravami. Dokazano je, da armada ni bila ob začetku vojne zadostno obojena in preskrbljena z vsem potrebnim. Ko se je vojna že pričela, je vlada šele naročila puške in uniforme za vojake. Šele med vojno samo se je najelo 33 dobaviteljev v tujini, ki so preskrbovali armado z vsemi potrebinami. Kdo je zakrivil vse te grehe, to treba da dožene parlamentarna preiskovalna komisija.

Od strani vladne večine je na to še govoril poslanec Radev.

V svojih izjavah je skušal vso krivdo glede nesreče, ki je zadela Bolgarijo, zvaliti na ministrstvo Iv. Gešova in dr. Daneva in končno zahteval, da dožene preiskovalna komisija pred vsem, kakšno vlogo so igrali dr. Danev kot mirovni pooblaščenec v Londonu, finančni minister Teodorov v Parizu in g. Kalčev v Carigradu, v prvi vrsti pa se naj preišče, da-li je res, da je general

Macančijev v vojni s Srbijo zapustil boljšice ter s tem povzročil zmedo, ki je imela za posledico vojaški porogom.

Poslanec Blagojev, tesen (doktrinaren) socialist, je dokazoval, da je bolgarske nesreče pravzaprav kriva vsa dosedanja politika bolgarskih meščanskih strank, končno pa je izjavil:

»Avstrofilska politika bolgarske vlade je izdajalska politika in ta je sokriva katastrofe. Glavni krivci katastrofe pa so vsi pristaši te politike. Vi vsi, kar je vas v vladni večini, ste odgovorni za nesrečo, ki je lani zadela našo izmučeno domovino, saj je vaš vodja sedanji ministrski predsednik dr. Radoslavov na velikem shodu v »Novi Ameriki« javno pozival na vojno s Srbi in Grki in vsi vaši prvaki so z vsemi silami delovali na to, da se započne ta vojna.

Na to je govoril še tesni socialist poslanec Kirkov.

Rekel je med drugim: »Vladajoče stranke so lahko hvaležne, da je ljudstvo ob demobilizaciji hitelo, da se vrne pod svoje krove, in da ga je skrb za rodbino in svoje prisilila, da je pustilo puške v vojašnicah, sicer bi ne zborovali tu in bi ne debatirali o potrebi, da se izvoli preiskovalna komisija, ki naj izsledi krivce velike naše nesreče.

Edin spas za bolgarski narod je republika, njegova bodočnost pa je edino zagotovljena v balkanski federaciji.

Seja narodnega sobranja se je končala snoči ob 9. Danes pridejo na vrsto govorniki ostalih opozicijskih strank. Med drugimi bosta govorila bivši ministrski predsednik dr. Danev in bivši finančni minister Teodor Teodorov. Izvajanja teh dveh državnikov pričakujejo v javnosti z največjo napetostjo. —i.

Zedinjene države in Mehika.

Iz Veracruza poročajo, da je general Funston izpustil one Mehikance, ki so pri zavzetju mesta ustrelili osem Amerikancev, ker so se bojevali za svojo domovino.

Mehikanski zunanji minister Ruiz je protestiral pri vladi Zedinjenih držav proti temu, da so Amerikanci pri Lobos Islandu aretirali strežaja morskega svetilnika, ki pa so ga pozneje zopet izpustili. Washingtonska vlada pravi temu nasproti, da je dal Huerta povelje, da se svetilniki ob pacifični obali ugasnejo in da je dal podobna povelja tudi za obal Atlantskega oceana. Da se ne zgode nesreče, je bilo treba tudi svetilnik v Lobos Islandu ugasniti.

Iz Mehike v Veracruz došli ubežniki poročajo, da so se pripravili v glavnem mestu inozemci na obrambo. Tudi pripovedujejo, da je od 4000 mož vladnih čet, ki jih je imel Huerta pri Saltillu, večina prešla v vstaški tabor.

Iz Veracruza in Juareza poročajo o strahovitih bojih za Tampico. Boj je bil najbolj divji med celo revolucijo. Več petrolejskih vrelcev gori. Tudi mesto gori na več krajih. Vstaši so mesto Tampico zavzeli. Mehikanske vladne čete so imele zelo velike izgube. Inozemci beže pred vstaši na tuje vojne ladje. Pred Tampico je dospela angleška oklopna križarka Essex.

Iz Pueble došel španski begun pravi, da je druhal v Puebli zažgala na grmadi šest Špancev.

Stajersko.

Videm ob Savi. V nedeljo popoldne dne 17. t. m. vrši se v gostilni gospe Podjedove na Višnu velik koncert v prid družbi sv. Cirila in Metoda. Svira iz prijaznosti rajhenburški sokolski orkester. Podružnica Ciril-Metodove družbe za Rajhenburg in Videm pričakuje od narodnega Posavja, da stori svojo dolžnost.

Slovenska čitalnica v Mariboru priredi prihodnjo nedeljo, dne 17. maja popoldne izlet v Pekre pri Mariboru.

Razpisano je mesto distriktnega zdravnika v Slivni pod Mariborom. Prošnje do 15. maja. Skandal je, da stajerski deželni odbor ne razpisuje konkurzov za te službe v slovenskih listih, temveč samo v nemških, četudi gre za čisto slovenske kraje.

Iz Žetali pri Rogatcu. V nedeljo je imelo tukajšnje kmetijsko bralno društvo v prostorih kmečke hranilnice in posojilnice svoj občni zbor. Društvo nudi svojim članom ne le dobro čtivo, temveč ima tudi lepo drevnico in več kmetijskega orodja, ki ga članom posoja. Na občnem zboru je govoril urednik Janko Lešničar iz Celja. Žetali bi bilo zelo, da bi novoizvoljen odbor šel čvrsto na delo in združil v tem društvu vse zavodne žetalske kmetovalce. Ob tej priliki bodi tudi omenjeno, da je daroval tukajšnji narodni trgovec Maks

Berlisk na dan občnega zbora društvu 230 K; za ta velikodušen dar mu gre najlepša zahvala. V slovenski javnosti vendar počasi prodira spoznanje, da je trdna nepolitična društvena organizacija najsolidnejša podlaga političnih uspehov.

Drobne novice. Iz Ptuijske gore nam pišejo: 24letna vdova po poštmen nadoskrbniku Langerju iz Maribora je imela ljubavno razmerje s trgovcem Serecom v Mariboru. Bila sta že baje dvakrat oklicana, kar je Serec razmerje nenadoma razdril. Langerjeva je mislila, da je to zakrivil trgovec Traun na Ptuijski gori. Peljala se je tja in ga hotela ustreliti. Traun je zbežal, nakar si je Langerjeva poglaga kroglo v prsi. Nesrečna ženska je težko ranjena. — Iz Maribora. Tukajšnje južnoželeznične delavnice bodo znatno razširili. Sedaj zidajo velikansko poslopje za reparaturo vozov. — Okrajna bolnišnica blagajna pri Sv. Lenartu v Slovenskih goricah ima svoj občni zbor dne 17. maja ob 3. uri popoldne v svoji pisarni. — Prestavljena sta davčna asistenta Maks Rest iz Konjice v Ormož in Franc Petovar iz Ormoža v Konjice. — Zgorelo je domovanje Franciške Zemljič v Radečah pod Mariborom. — Imenovana je za poštarja v Križevcih na M. polju poštni oficijant Ivan Orthaler v Mariboru.

Koroško.

Nov trik izseljenca. Iz Beljaka poročajo o novem triku izseljenca, ki se je hotel odtegniti vojaški službi. V majhni gručli Italijanov, ki so se peljali na Nemško v delo, nahajal se je tudi neki hrvatski fant, ki se je hotel s tem, da je izdajal za laškega zidarja, odtegniti vojaščini. Fant se piše Matija Bauer ter ni imel s seboj drugega nego za zidarsko delo potrebno orodje. To ga je napravilo sumljivega in policijski agenti so ga ustavili. Po daljšem tajeju je končno le izjavil, da je hotel na ta način, da se je izdajal za delavca, priti čez mejo. Na to idejo ga je spravil izseljavni agent. Fanta so zaprli ter ga bodo na njegove stroške spravili nazaj v domovino.

Potujoči vlomilec. Iz Boroveli poročajo, da je skušal vlomiti v zaprti shrambo mesa pri posestniku Jakobu Reperju z železnim drogom neznan vlomilec, vendar pa ga je žena posestnika še ob pravem času preopdila. Vlomilec je zbežal v bližnji gozd. V shrambi je bilo za 140 K prekajenega mesa. Sumi se, da je tat identičen z onim uzmovničem, ki je v bližnji občini ukradel nekemu tamošnjemu posestniku hranilno knjižico za 1600 K, 60 K v denarju, nekaj prekajenih klobas ter srebrno uro z verzičico.

Vlomilec. Do sedaj še neznan tat vlomil je v St. Lenartu pri nekem kočijažu skozi hlev v hišo, kjer je prebrskal vse predale, pregledal vse obleke, a našel le 10 kron gotovine. Domači so med tem časom bili vsi zaposleni na polju. Ker tu ni imel sreče, vlomil je zopet skozi hlev v bližino kočije posestnice Agate Hochegger, kjer je zopet vse preiskal. Med tem časom se je pa posestnica vrnila in ko je odprla hišna vrata, prišel ji je neznan mož iz podstrešja nasproti. Ko ga je vprašala, kaj da dela, sunil jo je neznanec tako, da je posestnica padla, medtem pa je vlomilec pobegnil. Pri obeh vlomih je šlo vlomilcu le za denar.

Drobne novice. V Volšpergu je te dni zmanjkalo kovaču Janezu Salzmannu kolo, ki ga je pustil pred gostilno. Kakor se je kmalu dognalo, ukradel je kolo, ki je bilo vredno nad sto kron, zaradi tatvine že predkaznovani kovaški učenec Jož. Hinterberger, ki je v bližnji vasi skušal prodati kolo za 50 kron. Tamkaj pa ga je orožništvo aretiralo ter oddalo okrajnemu sodišču. — Zanimiva najdba. V bližini Jezera so našli pri regulaciji ceste kamnito glavo, odlomek nekega kipa. Pod glavo je tudi napis, vendar se žal ta ne da več čitati. Domneva se, da je ta glava še iz rimskih časov ter se je o najdbi obvestilo zgodovinsko društvo. — Mlin zgorel. Pri Sv. Ožbaltu je te dni izbruhnil v mlinu posestnika Blaža Pembergerja požar, ki je uničil celo poslopje. Najbrže je bil ogenj podtaknjen, a manjka o storilcu vsaka sled. Škoda znaša okrog 1500 K, ki pa je večinoma krita z zavarovalnino.

Primorsko.

Novi brigadir v Gorici. Novoimenovani poveljni 56. pehotne brigade, gmj. Fernengel je dospel v soboto v Gorico.

Iz Divače. Tukajšnja šolska mladina je priredila pod nadzorstvom učiteljstva dne 9. maja celodnevni izlet v Senožeče, kjer si je ogledala nivovarno in druge znamenitosti. V

pivovarni je gosp. Slavoj Praprotnik razkazoval stroje ter razlagal, kako se pripravila iz jecmena pivo ter posredoval z gosp. Senčarjem, da je darovala pivovarna šolski mladini sodeček piva. Obema gospodoma se kar najiskrenejše zahvaljujemo v imenu šolske mladine za njiju naklonenost. Pohvaliti pa moramo slednjič tudi restavraterja gosp. Mlakarja, kateri je postregel prav izvrstno šolski mladini, a po jako nizki ceni.

Zopet izzivanje Italijanov. K nedeljskim demonstracijam tržaških Italijanov, o katerih smo poročali že v snočnem listu, je treba še nekaj dodatkov. Italijani so imeli v gledališču Rossetti shod, ki so se ga udeležili večinoma samo nedorasli pobje. Hujškala sta mlade peteline dva italijanska častnikarja, vendar pa se tudi ta dva nista upala z najtežjim kalibrom na dan, nekemu socialnemu demokratu pa niso hoteli dati besede ter so mu zvižgali in pretili, tako, da je moral predsednik tega famoznega shoda zborovanje zaključiti, ne da bi bili sklenili ubogi Italijančki kako resolucijo. Da ni manjkalo obligatnih psov in klincev, je samo ob sebi umevno. V gumbnicah si videl tudi dosti trakov v italijanskih barvah. Po shodu, ki se je tako predčasno končal, so na Acquedotto zaklicali Italiji: »Eviva!« nato pa so stekli, eni ker jih je policija grdo pogledala, drugi, ker se jim je mudilo pred Narodni dom, da pozdravijo tam stoječe stražnike in orožnike. V ulici Fabio Severo so trčili ob kordon in ker se niso mogli znesti nad šipami Narodnega doma, so začeli streljati na policijo. Padli so trije strelji iz revolverja, ki pa k sreči niso nikogar zadeli. Pred kavarno Commercio so hoteli napasti Italijani nekaj Slovencev, toda par krepkih zausnic so odnesli in tekli potem naprej ter kričali: »Eviva Italija!« Šele na Velikem trgu so se oddahnili ter končno odšli domov na kosilo, ki je bilo že mrzlo, saj je bila že 2. popoldne.

Tudi tržaški Nemci. Kakor smo poročali že snoči, je imelo tržaško nemško politično društvo »Eintracht« v nedeljo zvečer svoje zborovanje. »Tagespošta« nam sedaj poroča, da so poslali k temu zborovanju svoje zastopnike tudi Nemci iz Gorice, Pulja, Opatije, Červinjana in nemški Volksrat s Kranjskega. Tudi o lojalitetni izjavi smo že primerno poročali. Iz zborovanja pa poroča omejen list sledeče osnovne poteze: Zdrav in močan razvoj nemštva na Primorskem je pred vsem odvisen od tesne naslonitve primorskega nemštva na nemško ozadje (deutsches Hinterland), nadalje pa tudi od nemotene vztrajanja primorskega italijanskega stališča ter od vzdržanja sedanje državne oblike in administrativne razdelitve. Vsak nadaljnji pritisk jugoslovanskega elementa, zlasti pa pospešitev jugoslovanskih teženj po izpremembi državne in provincialne razdelitve je velikanskega pomena ne samo za nemštvo, marveč tudi za celo državo. Vresničenje teh, kot osnovna misel priznanih stremiljenj Jugoslovancev, bi imelo za posledico pogin nemštva ob Jadranskem morju. Nemci pozivljajo Nationalverband državnega zbora, da v tej smeri slej kot prej z vso odločnostjo v državnem zboru in vladi nasproti zastopa ta stremiljenja primorskih Nemcev.

Proti splitskemu okrajnemu glavarju. Hrvatski list »Sloboda« poroča, da je obiskalo odposlanstvo hrvatskega občinskega zastopa v Splitu in hrvatskih strank v Splitu namestnika grofa Attensa ter zahtevalo, da se vodja splitskega okrajnega glavarstva Szilvas, z ozirom na zadnje dogodke v Splitu, prestavi. List pravi, da je sklepali po izidu sprejema pri namestniku, da bo vlada ugodila upravičenim zahtevam Hrvatov. V laških krogih, zlasti v Splitu, vlada zaradi tega silno razburjenje.

Proflavstirska demonstracija v Piranu. Povodom vrtno veselice na čast angleškim častnikom v Trstu so Slovenci in Hrvati v Portorose razobesili slovenske in hrvatske zastave. Ta »predrznost« Jugoslovancev je piranske neodrešene Italijančke strahovito spekla in v velikih skupinah so jo ubrali v Portorose, da primejo tamošnjega župana Fragiacoa za ušesa, da pripusti v svoji občini tako nezaljšano izzivanje nemštva in italijanstvu škodljivih Jugoslovancev. Župan Fragiaco je tudi res hotel dati z vso brutalnostjo neodrešene Italijana odstraniti zastave in prišlo bi bilo gotovo do demonstracij, da niso dospeli v tem hipu angleški častniki v spremstvu svojih avstrijskih kolegov v Portorose. Te so sprejeli Italijani z navdušenimi klici: »Živela Italija!«, le nekateri so klicali: »Živela Angleska!«. Piranskim razgrajenim pa ta demonstracija proti Avstriji še ni bila dovolj, zato so privlekli od nekdaj italijansko trikoloro, katerih imajo vedno vse polno pripravljenih za take prilike, ter so jo prepevajoč nosili pred

gosti. Da pa pokažejo željo svojih neodrešenih duš še bolj očividno, so obesili končno italijansko zastavo na neko drevo v parku, od koder jo je moralo pozneje orožništvo odstraniti. Ko ni bilo več povoda pozdravljanja gostov, so tudi Slovenci in Hrvati odstranili zastave.

Stavka v Trzinu. Iz Trzica poročajo, da se je v tamkajšnji ladjedelnici Cantiere Navale Triestino zopet v polnem obsegu pričelo delo, ki je bilo v soboto ustavljeno.

Ponesrečen angleški topničar. Na angleški oklopni križarki Indomitable pred Trstom se je doigrala v soboto popoldne velika nesreča. Proti 2. popoldne sta dospela na križarko angleški generalni konzul in vicekonzul, da obiščeta poveljnika, pri čemur so oddajali na ladji pozdravne strele. Ko sta se konzul in vicekonzul razgovarjala s poveljnikom, je bilo slišati naenkrat zamolklo detonacijo. Pri basanju je polnil 19letni topničar Herbert Charles Godby Brown neki top prehitro. Smodnik je eksplodiral in vrgel topničarju zaklop ob prsi. Bil je takoj mrtev. Včeraj ob 8. zjutraj je bil pogreb. Spreved je otvoril oddelek avstrijskih mornarjev. Spreveda se je udeležil tudi tržaški namestnik princ Hohenlohe.

Drobne novice. Dva poskušena samomora. V Trstu se je hotela zastrupiti neka 20letna Lea Petronio z lizolom. Izprali so ji želodec. — Sedemindvajsetletni privatni uradnik Ubald Torelli se je vprico svoje ljubice v ulici Chiozza ustrelil v prsi. Rana ni smrtnonevarna. — Požar. V ulici del Bosco št. 50 je prižgal trgovec s senom Ivan De Vecchi vžgalico, ker je iskal neko knjigo. Pri tem se je vnelo seno in bi bil požar lahko napravil mnogo škode, da ni še pravočasno dospela požarna bramba.

Dnevne vesti.

+ Vojni minister Krobatin je včeraj odgovoril na dr. Šusteršiča prevdano vprašanje o obsodbi cele vrste vojakov pešpolka št. 17 v Celovcu. Minister je povedal, da je stotnik 6. stotnije ustavljen za en mesec sva dovoljenja izostati čez 9. uro zvečer, ker so vojak izredno slabo in brez zanimanja streljali. V sled tega se je en del vojakov dogovoril, da izostane v noči od 1. na 2. februarja demonstrativno iz vojašnice. 19 vojakov z enim korporalom je pijančevalo v neki gostilni, da so bili popolnoma pijani (volltrunken). Ponje poslana patrulja jih je srečala, ko so popolnoma pijani šli proti vojašnici. Ker ni bilo izključeno, da se je zgodil upor, je polkovnik poveljnik odredil preiskavo. Ta je to tudi dognala in so bili obdolženci zaradi upora zoper odredbo svojega predpostavljene obsojeni na ječo od enega do štirih let. — To je vsebina ministrovega odgovora. Torej to, da se je 20 vojakov domenilo izostati čez dovoljeno uro, je upor, ki se kaznuje z ječo od enega do štirih let! Omenjeno bodi še, da je minister zelo topla pohvalil in se z veliko vnetostjo zavzel za stotnika tiste nesrečne stotnije. Šusteršič bo seveda ta ministrov odgovor hvaležno na znanje vzel in ministru popolnoma in iz vsega srca pritril. Čehi, Madžari ali Poljaki bi se s takim odgovorom seveda ne zadovoljili, slovenski ljudski zastopniki pa imajo druge skrbi, kakor pa je nesreča in grozna kazen pomilovanja vrednih vojakov.

+ Dr. Šusteršič za vojno brodovje. Iz podučnih krogov se nam piše: Marsikdo bo z začudenjem povpraševal, zakaj da glasuje dr. Ivan Šusteršič vedno s takim veseljem za vojaške potrebe, posebno pa še za vojne ladje. Zastopnik slovenskega ljudstva bi moral pri glasovanju vedno misliti, da se slovenskim fantom pri vojakih slabše godi, kakor nemškim in češkim in da bi slovenskim vojakom silno mnogo koristil, če bi rekel: jaz ne glasujem za vojaške potrebe, dokler se s slovenskimi fanti ne bo tako ravnalo kakor z nemškimi. A morda bo kdo mislil, da glasuje dr. Šusteršič iz gorečega patriotizma za vojaške in mornarične potrebe? Nikar tega ne verjemite! V mornaričnih krogih vedo že davno, da glasuje dr. Šusteršič za vse vojaške zahteve le radi samega sebe. Pomisliti je treba le, da je njegov brat, dasiravno še mlad, že sedaj Linien-Schiffs-Kapitän, to je toliko, kakor polkovnik, in če mu ostane sreča mila, postane prav kmalu kontreadmiral in potem viceadmiral, ekselencia, zapovednik vojne luke v Pulju — kaka karijera. Gosp. Evgen Šusteršič je oficir kakor so vsi drugi, nič boljši in nič slabši, a če je preskočil celo vrsto prednikov, mu pri tem ni škodovalo ne to, da je vojak, parkrat peljal v Jeruzalem (glej Mohorjev koledar 1. 1912 stran 83—84), ne da njegov brat dr. Ivan Šusteršič s takim navdušenjem glasuje za vse vojne in mornarične potrebe.

+ Notranjska državnozborna volitev. Piše se nam iz Il. Bistrice: Za državnozborni volitev na Notranjskem, ki bo prihodnji teden, vlada veliko zanimanje v celem političnem okraju. Ljudem se pač odpirajo oči in začeli so spoznavati, kako škodo imajo od tega, da so se dali vpreči v klerikalni jarem. Pri nas smo volilci po veliki večini zavzeti za neodvisnega kandidata, postojnskega župana g. Josipa Lavrenčiča, ki ga poznamo kot spretnega in izvedenega, delavnega in energičnega moža in ki ga bomo toliko raje volili, ker je naš ožji rojak. Priporočamo pa vsem volilem, naj se nikar ne dajo oplahiti in terorizirati od klerikalcev. Če bo vsak volil po svojem prepričanju, ne po duhovski komandi, potem se gotovo pokaže, da je naš kmet sit sužnosti klerikalcev in da hoče biti svoboden mož. Na delo!

+ Notranjska državnozborna volitev. Neodvisni kandidat gosp. Josip Lavrenčič je imel dne 10. maja v Starem trgu shod, ki je bil tako dobro obiskan. Navzočih je bilo tudi nekaj klerikalcev, ki pa niso nič ugovarjali, ker so nač spoznali iz izvajanja kandidata, da ima najboljši namene in tudi vse zmožnosti za poslanca. Kandidatura g. Josipa Lavrenčiča je bila sprejeta skoro soglasno in so moške obljubili, da bodo krepko delali za zmago neodvisnega kandidata.

+ Za dopolnilno deželnozborni volitev namesto pokojnega Fr. Koška, so klerikalci postavili kot kandidata litijskega župana O. Brica. Posestno stanje kimačev ostane torej v klerikalni stranki neizpremenjeno. Shod zaupnikov pa ni bil tako miren, kakor bi se dalo sklepati po »Slovincu«. Čuje se namreč, da je mnogo volilcev zahtevalo, naj bo kandidat finančni komisar dr. Janežič, ki se razlikuje od navadnih klerikalcev po tem, da je resnično veren.

+ Hafnerjev notarski kandidat, ki pa ni notarski kandidat. Prijatelji našega lista nam piše: Nedavno sem moral stopiti v Hafnerjevo pisarno v neki zapuščinski zadevi. Govoril sem tedaj z nekim gospodom v pisarni, o katerem sem mislil, da je šef te častite pisarne, ker Hafnerja ne poznam. Govoril je pa tak čuden jezik, neko mešanico češko in slovensko, da sem moral vendar končno dvomiti, če je to Hafner sam. Zvedel sem pozneje, da je to neki upokojeni češki sodnik in njegov notarski kandidat. Ker me je ta zadeva zanimala, sem jo zasledoval in poizvedel sledeče: Dotičnik, ki ga ljudje smatrajo za notarskega kandidata ni notarski kandidat, pač pa služi pisarni svojega šefa za dekoracijo. Mož se je na vse pretege boril za vpis v seznam kranjskih notarskih kandidatov, ali notarska zbornica je odklonila vpis. Nadosiše v Gradcu tudi neki ni ustregel njegovi pritožbi zoper ukrep zbornice. Najvišje sodišče na Dunaju pa je njegovi pritožbi ugodilo, ter odredilo, da se mora vpisati v seznam kranjskih kandidatov. In glej čudo: Kljub odredbi najvišjega sodišča ga notarska zbornica ni hotela vpisati med notarske kandidate kranjske. Poizvedovalaje o njegovi preteklosti, ta je bila tako sijajna, da je prosil sam kot sodnik za upokojitve, ker se je bilo bati, da ga bodo upokojili brez pokojnine. Upokojeni sodnik se je zoper ta ukrep zopet pritožil, ali v tem slučaju je nadosiše v Gradcu in najvišje sodišče na Dunaju pritrnilo ukrepu notarske zbornice, da se mu zabrani vpis med notarske kandidate, uvažujoč razloge notarske zbornice. Govori se pa javno, da je slovenska ljudska stranka na pritisk čeških svojih pristašev zahtevala od svojega pristaša Hafnerja, da sprejme to na Moravskem neomogočeno sodniško kapaciteto v svojo pisarno, kar je seveda Hafner, ko je bil vsled pritiska te stranke kljub svoji preteklosti reaktiviran, moral storiti. Tedaj mož, ki je vsled svojega postopanja bil v svoji domovini nemogoč kot sodnik, naj si napravi novo eksistenco v naši blaženi kranjski deželi in naj dela konkurenco našim slovenskim notarskim kandidatom. In tako sta sedaj v Hafnerjevi pisarni dve specialiteti: šef Hafner sam in njegov notarski kandidat, ki pa ni kandidat! Za to pa čast, komur čast!

+ Kaj pa to? Kakor se čuje, hoče sedanji zemljejni vodja pri tukajšnjem okrajnem sodišču Košir v kratkem stopiti v pokoj. Košir je vester uradnik, ki strogo spojuje svoje uradne dolžnosti ter živi zategadelj simpatije med svojimi tovariši in pri strankah. Govori se pa, da je dočel sodni predstojnik Sturm za njegovega namestnika sodnega oficijala Kumpa, o katerem se pa doslej drugega ne ve, kakor da ga je Sturm kot svojega zaupnika potoval iz Idrije v Ljubljano in da grozovito rad in dosledno lomi svojo okorno nemščino, s katero hoče svojim tovarišem im-

ponovati. Kar pa je glavno, ta Sturm proteže niti ne zna pravilne slovensčine! Kako bo zemljiška knjiga zgedala, ako pride temu Sturmovemu ljubljencu v roke?

+ Dr. Šusteršič — slab prerok. Dr. Ivan Šusteršič je dne 7. decembra 1912 za »Slovenca« napisal članek »Zunanji položaj«, v katerem je med drugim pisal doslovno: »Zmagoviti balkanski narodi bodo lahko v miru uživali sadove prelite krvi. Dela jih čaka zadosti. Pridobljeno novo ozemlje treba urediti, organizirati, odpreti civiliziranemu svetu. Dosti dela za par desetletij. Bolgari se tega zavedajo, zato so čudovito miroljubni in spravljivi. Mojsrsko politika, ki bo obrodila bogato letino. To je politika, ki pridobiva prijateljev in to politiko bi privoščil tudi Srbiji.« — Tako je pisal dne 7. decembra 1912. dr. Ivan Šusteršič. Kasnejši dogodki pa so pokazali, da je dr. Šusteršič zelo, zelo slab prerok in zelo kratkoviden in nerazsoden politik. Proglašal je bolgarsko politiko za »čudovito miroljubno«, označeval jo je za »mojsrsko politiko, ki bo obrodila bogato letino in ki pridobiva prijateljev.« A kaj se je pokazalo? Da je ona politika, ki ji je pel tako slavo in hvalo dr. Šusteršič, privedla Bolgarijo do katastrofe, do pogroma ob Bregalnici! Sicer pa se Šusteršič ni to pot prvič izkazal za slabega preroka! Saj že dvajset let neprestano prorokuje in napoveduje smrt narodno — napredne stranke, a vendar napredna stranka kljub njegovemu prorokovanju še vedno živi in je sedaj krepkejša, kakor je bila kdaj prej! Kakor torej vse kaže, »prorokovanje« ne spada v Šusteršičevo stroko!

+ Nemščina v ljubljanskih ljudskih šolah. Od meje se nam piše: Nedavno tega ste debatirali s »Slovincem« o uvedbi nemščine v naše ljudske šole; postavili ste se na stališče, da se nemščina poučuj od tretjega razreda dalje, »Slovenec« pa jo reklamira že za drugi razred. Da je to jako neprimerno, uvidi vsak, kdor se še spominja, kaksi boji so bili tedaj ko se je pred nekaj desetletji nemščini tretji razred določil, medtem ko je bila do tedaj v drugem, po nekaterih šolah celo v prvem razredu. Nemščina bi se dandanes v drugi razred pod pretežno urinila, da nam je ta jezik potreben — kar pa ni res. Samo taki oskosrečni kakršni so klerikalni učitelji, kaj podobnega trdijo. Iz praktičnega življenja vemo, da so trgovska in industrijska nemška mesta od nas odvisna in ne mi od njih; to so nam pokazale neštete dunajske insolvence ob času balkanske vojske. Drugi hodijo k nam, ne mi k njim! Gradec, Celje, Celovec, Beljak itd. so od okolice odvisna mesta in kaj bi Gradec bil, ako bi razni Greinicki, Oblacki, Puchi, Kleinschegg in Pichlerji ne imeli med Jugoslovani na tisoče strank, spoznali bodo naši kratkovidneži šele tedaj, ko se nam približa čas, da postavimo industrijo in trgovino na lastne noge, ko Jugoslovanci ne bo le komi, kramar ali knjigovodja, temveč tudi tovarnar in veleindustrijec. Radi pa ljubljanskih zavodov, ki so slučajno v nemških rokah, pa naši deci ni nemščine treba; žalostno dovolj, da je še danes v Ljubljani Slovenec od Nemca odvisen. Mesto nemščine v drugem razredu upeljite raje modernizirani pouk in odpravite vaše srednjeveške slovniče, ki delajo iz naših šol mučnice in ne učilnic. V tem oziru se obmejni Slovenci bele Ljubljane sramujemo, če vidimo kako v Gorici Italijan prav rad slovensko govori, v Ljubljani se pa Slovenec Nemcu ponuja. Sramota! V naših šolah se po slabih metodah mladina z dvema jeziki muči, v praktičnem življenju pa vidimo, da se trgovci, obrtniki in služničad bodisi nemško ali italijansko v enem letu za svojo potrebo med ljudstvom nauči in to zadostuje, ali pozna vse sprege in sklene, vsa pravila in izjeme nam je — deveta briga. Skrbite torej za praktičen pouk: v tretjem se učiti čitati in v občejanju najpotrebnejše besede — 400—500 — jih zadostuje; v četrtem razredu pa se čitajo berila, in ker učenec že besede pozna, bo takoj tudi smisel razumel. Tako se samouki učijo in ti so gotovo bolj merodajni, kakor — šolske metode starih nadzornikov. Slovnično, ta strah in nesreča naše mladine, pa preložite v srednje šole; kmet in trgovec, gostilničar in posestnik ne vpraša čemu se piše der Tisch in ne das Tisch — to praktičnega človeka tako malo briga, kakor zidarja kemične sestavine apna, opeke ali kamnja. — Torej ljubljanski gospodje! pustite mladino pri miru in reformirajte — sebe! hvaležni vam bomo obmejni Slovenci in hvaležna vam bo kranjska dežela, iz katere je že marsikaj čudnega prišlo, najbolj čudna je pa zahteva naj se dandanes to v šolah upelje, kar smo pred približno 20 leti pobijali.

+ Slovenske zastave na postajah. — Hinavstvo klerikalcev. Iz Novega mesta se nam poroča: V hinavščini so naši klerikalci mojstri, ampak to je dobro, da jim za vsako hinavščino sledi tudi kazen za petami. Ali ker so mojstri v hinavščini, si znajo tudi pomagati, tako da si namesto skesanih grešnikov, nadevlejo obleko častnih zmagovalcev slovenskih pravic. Tu en dokaz iz novejšega časa: Znano je, da je železniška uprava iz strahu pred Nemci sklenila, da se pri otvoritvi belokranjske železnice na postajah sploh ne razobesijo nobene zastave in da se kolodvori, mimo katerih pelje otvoritveni vlak, okrasijo samo s cveticami. Zato je — kakor smo svojčas poročali — novomeški občinski zastopnik prvi sklenil, da se v obližju novomeške postaje na mestnem svetu takrat razobesi čim največ in čim najbolj vidnih slovenskih trobojnic, da bodo tudi unanji gostje videli, da so prišli na slovensko zemljo. Čudno, naravnost sumljivo se nam je že takrat zdelo, zakaj so naši slovenski klerikalci gledali tega vprašanja tako tihi, tako mirni, zakaj se občine v klerikalnih rokah sploh nič ne zmenijo za to, zanje velevažno proslavo. Čudno in sumljivo se nam je to zdelo, ker smo vedeli, da stoji vodilni klerikalni krogi v ozkih stikih z železniško upravo, na koje vabilo so se klerikalni magnati kakor Jarc vozarili s posebnimi vlaki po novi belokranjski progi. Čuden in sumljiv se nam je zdel njih molk posebno še zato, ker se je že takrat govorilo, da hočejo klerikalci pri otvoritvi belokranjske železnice igrati nekako vodilno vlogo kot aranžerji cele slavnosti. Zakaj se je železniška uprava ravno klerikalcev tako tesno oklenila, to je zopet drugo vprašanje, ki pa ima vsaj svoj deloma odgovor tudi pri programu slavnostne otvoritve. Da je železniško zgradbeno vodstvo izpočetka iskalo za pogostitev gostov podpore pri občinah, to je bila le voda na klerikalni mlin, ker so gospodje že naprej računali, da n. pr. novomeška občina na ta račun ne da niti facka. Imeli so v ozadju še svoj pripravljalni odbor za otvoritev belokranjske železnice, s katerim prikošijo železniški upravi na pomoč ter na ta način ob enem sami prevzamejo vrhovno vodstvo cele otvoritvene slavnosti. (Hočejo se pač izigravati kakor da so oni uresničili ta železniški projekt.) In vendar jih je bilo strah, že od vsega početka svoje akcije staviti v program, da se vse postaje na novi progi okrasijo tudi s slovenskimi zastavami. In vendar so zlezli pod klop, ko je železniška uprava določila, da se na kolodvorih sploh nobena zastava ne razobesi. Šele ko je novomeški občinski svet izpregovoril svojo odločilno besedo, ko je ta škandal javno pribil tudi »Slov. Narod«, je slovenskih klerikalcev postalo sram. Se le 5 dni pozneje (po seji novomeškega obč. sveta) so v seji pripravljalnega odbora sklenili, da se »kolodvori okrase s cveticami, zraven (?) pa mlaji s cesarskimi in deželnimi zastavami.« Toda — in to je še bolj sumljivo — dočim je klerikalno časopisje vsako malenkost od te proge točno beležilo, so o tem sklepu glede zastav molčali do petka, dne 8. maja, torej ravno 8 dni. In zdaj poslušajte, kako so se ti mojstri v hinavščini iz te zadrege izmazali. »Dol. Novice« z dne 8. maja pišejo: »O okrasitvi kolodvorov« je prinesel »Narod« izpod peresa znanega novomeškega dopisnika popolnoma netočno poročilo (?). Kakor se nam poroča od popolnoma informirane strani so merodajni krogi zato, da se kolodvori okrasijo s cveticami in zastavami in sicer s cesarskimi in deželnimi (t. j. trobojnicami). Seveda hoče železniška uprava, da se ta okrasitev omeji (?) z ozirom na telegrafične napeljave. Občinam pa je prosto, da okrase tudi prostor na kolodvorih z mlaji in zastavami...« Tako »Dol. Novice«, ki nam očitajo, da smo »popolnoma netočno poročali«, ko smo pisali, da je železniška uprava določila kolodvore okrasiti samo s cveticami. Ne glede, da se je o tem govorilo v novomeški občinski seji že 25. aprila, smo par dni pozneje istotako »od popolnoma informirane strani« dobili potrjeno, kar smo že prej vedeli. Da se dotična popolnoma informirana stran nam nasproti ni lagala, to potrjuje tudi sam »Slovenec« z istega dne, ko postavi tudi »Dol. Novice« na laž, ko piše: »Ob otvoritvi belokranjske železnice pokažimo svojo narodno zavest! Kakor čujemo (?), je prvotna namera, da se novi kolodvori ob otvoritvi belokranjske železnice samo z zelenjem okrase, — s posredovanjem (?) poslanca Jarca opuščena. Na kolodvorih lahko (?) vihrajo cesarske in slovenske deželne (?) zastave. Druge zastave so izključene...« Končni uspeh, da bo vse prebivalstvo ob novi železnici na dan otvoritve na najslajnejši način manifestiralo svo-

Jo narodno zavest, je »Slovenec« posnel iz »Slov. Naroda« z dne 28. aprila. Ne pride nam na misel se zaradi tega ponasati, če smo v tem slučaju klerikalce moralno prisilili, da so prišli z barvo slovenskih zastav na postajah še le zdaj na dan. Zadostuje nam, da to dejstvo samo konstatiramo. Slovensko ljudstvo ob novi progi, če tudi stoji pod zastavo S. L. S. je vendar samo ob sebi še toliko narodno, da bi tudi brez še le zdaj vsled naše kritike izsiljenih zastav na postajah, na dan otvoritve pokazalo svoj narodni značaj tudi proti volji svojih voditeljev.

+ **Za železnico Novo mesto-Brežice.** — Ali klerikalna farbarija. Iz Novega mesta se nam poroča: »Slov. Narod« ima zopet zaslug, da je s svojo kritiko kaj je z železnico Novo mesto - Brežice, zakaj so klerikalci nanjo čisto pozabili, spravil v zadrego može, ki se posebno zdaj ob otvoritvi nove proge tako radi bahajo kot stvarnika zgradb dolejskih železnic. Pomislite, samo profesor in državni in deželni poslanec Evgen Jarc je za ta ponedeljek sklical shode. In sicer, ker je vprašanje projekta Brežice - Novo mesto že zaradi svoje celote (vsaj ima ta proga zvezati središče monarhije z našim morjem in tangira cenlo deželo) ne le za ožjo dolejško, ampak sploh za celo deželo velikega gospodarskega pomena, je učeni g. profesor ta shod sklical — v občinsko pisarno v Kandiji. In to še na ponedeljek ob 11. uri dopoldne, torej ob času, ko imajo v občinski pisarni opravka stranke v uradnih zadevah. In pomislite tudi še to: na shod so imeli dostop samo — povabljeni in samo na tem železniškem projektu interesirane občine. Že po teh znamenjih lahko presodimo resnost klerikalne stranke za ta tako važni projekt. Shod v klerikalni občinski pisarni pa nam tudi pove, da si je mogočni posl. Jarc dobro zapomnil svoje »javne ljudske« shode na Muhaberju in v novomeškem Rokodelskem domu, katerih obletnico bo kmalo praznoval. Mož se še vedno boji še celo za tako gospodarsko zadevo nastopiti na nevtralnih tleh, na kakem večjem javnem shodu. In mož ima prav! Kajti, če bi se bil drznil kje druge take otrobe vezati, ljudi tako za norca imeti, kakor jih je imel v občinski pisarni v Kandiji, bi se bil v svoji dokazani strahopetnosti zopet moral zateči pod senco orožniških bajonetov. Seveda ne zato, da bi se kdo zborovalcev spoznal, ampak ker mož pri svoji službi vesti ni v položaju odkritostnemu kritiku pogledati odkrito v obraz. Potrudili smo se od klerikalnih mož, ki so bili na tem shodu, izvedeti kaj jim je posl. Jarc novega povedal in kakšni »važni« sklepi se imajo storiti za bodočnost: zadevno železnico Brežice - Novo mesto. In veste, kaj so klerikalni možje, sami Jarcovi pristaši povedali? Jarc ni vedel nič drugega novega povedati, kar bi ne bili že zdavno vedeli iz časopisov. Same stare fraze je premleval. Dobro, da je shodu predsedoval tudi mil. gosp. prošt dr. Elbert. Ta je fajmostru menda iz št. Jerneja kratkoma vzel besedo, ko je zopet skušal vlačiti na dan Zurbec projekt ob desnem bregu Krke (torej projekt, ki je bil pri tozadnji komisiji tudi od železniške in vojaške strani že a priori zavržen). In o čem so se razpravljali na tem shodu? Skoro, da ni vredno o tem govoriti. Kregali so se zaradi vnoze reda na naši novi progi. Graščaku dr. Dorianu ni en vlak prav, drugim zopet drugi ne. Skratka, samo prazno slamo so mlatali. Škoda za čas. Saj bi kmetje zaradi tega itak ne šli na shod, ampak ker so »gospod« rekli, da se bo šlo tudi za »bušenšank« (vinotoč pod vejico), so le šli iz radovednosti. Dozdaj nismo mogli vina drugače prodati, kakor v »bušenšanku«, zdaj pa so začeli orožniki tudi to odpravljati. No, pa kaj so v tem oziru sklenili? — Nič! Do opoldne sploh ni bilo govora o tem. Še le ko so odpravili železnico, so se začeli glede vinotoča govoriti. Pa, ker smo že iz prejšnjega videli, da je to vse vkup farbarija, smo kar šli, ne da bi jih še nadalje poslušali.

+ **Brze pomoči je treba!** »Narodno Jedinstvo« priobčuje lep članek »Proti tujinčini«. V tem članku čitamo med drugim: »Ne bomo sedaj govorili o borbah na periferiji, na mejah, treba pa je naglašati to-le zelo važno stvar: Ne moremo doseči večjega uspeha v teh borbah, ako ne bomo osrednje pokrajine v narodnem oziru čistejše, po duhu krepkejši in bolj enoplemenske, kakor so danes. Te osrednje pokrajine morajo vplivati privlačno in nadahnjeno obmejne kraje z duhom narodne borbe. Te osrednje pokrajine morajo delovati sugestivno in okrepljujoče. Zato je nujno potrebno, da se baš v teh centralnih pokrajinah ojači in okrepi narodni duh in da se pročisti narodna duša. Na žalost se nam pogledu ni

mного napredovalo: V salodja Dal-macije, v Hercegov - Bosni je premalo jaka zavest o narodnem edinstvu in na stotisoče Muslimanov je, ki so narodno še neprebujeni. V slovenskih osrednjih pokrajinah (Kranjska) je borba med klerikalizmom in liberalizmom tako umrtvila narodni organizem, a ekskluzivnost klerikalizma je tako dvignila vprašanja in interese strankarske organizacije nad narodno, da je tu potrebna brza pomoč! Da, ako kje, tu pri nas in Sloven-skem je potrebna hitra pomoč proti klerikalnemu brezdomovinstvu!

+ **Zgled uradne »slovensčine«.** V kakšni »slovensčini« uradujejo pri nas slovenskega jezika neveščji politični uradniki, dokazuje ta-le uradni odlok: Glasom ukaza z dne 6. marca 1914 št. 5100, zavrnilo je c. kr. ministrstvo za bogočastje in pouk pritožbo Fr. K. in tovarišev zoper razsodbo c. kr. deželnega šolskega sveta z dne 13. novembra 1913 št. 6748, s kjo se je razpustil krajni šolski svet v Spodnji Šiški, kolikor se je vložila ta pritožba v imenu krajnega šolskega sveta, kot neupravičeno, ker krajni šolski svet po razpustu nima več pravica kot korporacija, ker sledi tudi iz § 8. odstavka zakona s šolskim nadzorstvom. V kolikor se pa je vložila pritožba od Fr. K. in tovarišev za svoje osebe kot člani razpuščenega krajnega šolskega sveta, ni ugodilo ministrstvu ta pritožbi iz razlogov zopodbijane razsodbe. O tem se vas obvešča vsled ukaza c. kr. deželnega šolskega sveta z dne 22. marca 1914 okr. 1801. C. kr. okrajni šolski svet v Ljubljani, dne 11. aprila 1914. — Zahtevamo, da se modrijana, ki je zvaril ta odlok, nemudoma pošlje med Bodokude, ker pri nas nismo voljni še nadalje trpeti med uradniki subjektov, ki tako škandalozno mrcvarijo naš lep jezik slovenski!

+ **Iz deželnega odbora.** Provi-zoričnim asistentom v kmetijsko-ke-mičnem preizkuševališču se imenuje gosp. Anton Turk. — Zakorski načrt o odkupu here se mora na za-litevo vlade nekoliko izpremeniti in se v tem smislu poroča deželnemu odboru. — Pri delih za Završnico bli-žu cerkve sv. Martina v Zirovnici so se našli zanimivi staroslovenski bro-nasti predmeti iz 7.—9. stoletja po Kr. in se deželnemu muzeju dovoli, da izkopavanja nadaljuje. — Agrar-na komisija je predložila razne na-črte za melioracijo pašnikov, zlasti na Kočevskem. Dovolj se za ta dela 30% deželni prispevek, naproša pa se agrarno komisijo, da naj pri nada-ljevanju te akcije upošteva tudi druge dele dežele. — Za most čez Kolpo pri vasi Kuželj se dovoli 33% deželni prispevek, ako v isti meri prispeva tudi okrajni cestni odbor. — Ribni-škemu cestnemu odboru se dovoli najeti posojila 75.000 kron pri dežel-ni banki. — V vojaško pregledovalno komisijo se imenuje mesto umrlega poslanca Koška poslanec Karel Der-mastija. — Osrednjemu odboru Vin-cencijeve družbe v Ljubljani se do-voli podpore 500 kron in ravno toliko Vincencijevi konferenci v Kranju za ustanovitev dekliške sirotišnice. — Urgiralo se bo izposlovanje naj-višje sankcije sklepa deželnega zbora, s katerima se je dovolilo za deželne elektrarne posojila 2 milijon-kron in mestni občini ljubljanski najetje posojila 1 milijon 200.000 K za gradbo tretje deške šole, za obre-zne zidove ob Ljubljani in za po-grebni zavod.

+ **Za medicinska svetnika** je cesar imenoval vpokojenega mest-nega policijskega zdravnika g. dr. Frana Illnerja in praktičnega zdravnika g. dr. Roberta Prossi-na g. a. v Ljubljani.

+ **Od južne železnice.** Imeno-van je revident v Zidanem mostu Jo-sip Mohorko za postajnega načel-nika v Ponikvah, premeščeni pa so Fran Gornik, revident in postajni načelnik v Prestranku kot revident v Rakek, revident Jakob Prek iz Hrastnika v Litijo, adjunkt Anton Nejedly iz Litije v Hrastnik, asis-tent Andrej Cernič iz Rakeka v Trst, aspirant Gabriel Pirkmaier iz Litije v Hrastnik.

— **Vatroslav Holz** je bil ustanov-nik vseučiliškega podpornega dru-štva »Radogaja«, družbe sv. Cirila in Metoda, Slovenskega pisateljskega podpornega društva in častni član Slovenskega umetniškega društva. »Slovenska Matica« in banka »Sla-vija« sta v znak žalosti izvesili črno zastavo.

— **Osleški dijaki** prispo v Ljub-ljano, kakor se nam poroča, jutri v sredo z večernim brzovlakom ob 5. uri 46 minut. Slovenski dijaki jih bo do gotovo bratski sprejeli.

— **Profesor R.** Župnik z de-žele nam piše: V »Bogoljubu« št. 3, str. 141. piše profesor R., kako zelo se je ponižal in prinesel presv. Srcu Jezusovemu v dar, da vsak petek ne bo več kadil lepo dišečih svačlic. To je pač že star način, kako hudomušni ljudje, ki se dolgočasijo, potegnje

kak nabožni list. V tem, kar sledi, pa je izvirna naš prof. R. Imel je namreč opravka »v bližnjem trgu«, vzel se bo lep nov dežnik za 5 K (!!) in ga v vlak pozel. S tem ga je »Srce Je-zusovo« štrfalo, ker je takoj prvi petek res pihal po navadi svojo svačlico. Jej, jej! — Urednik Janez res ni učenjak, ali kot praktičen človek je včasih vendar zinil kako pa-metno; odkar je pa postal konsisto-rijalni, je tako slabega duha, da ga »potegne« celo že prof. R.

— **Skloptično predavanje.** O pri-liki učiteljskega in dijaškega izleta bo v četrtek, dne 14. maja 1914 ob sedmih zvečer gospod. linijski poro-čnik v pokolu in podpredsednik tu-kajšnje podružnice avstrijskega mor-nariškega društva V. Kubelka v avli tukajšnje višje reške na kratko pre-daval o pomenu morja in o potrebi domačega brodarstva, gospod. profes-or J. Breznik pa pokaže več skioptič-nih slik jadranskega obrežja in tr-govinskih in vojniških ladij. Tiste, ki se mislijo izleta na Jadransko morje udeležiti, in pa člani mornariškega društva opozarjamo na to skioptično predavanje.

— **Jahalna tekma dragonskega polka carja Nikolaja.** Danes ob 9. dopoldne se je pričela jahalna tekma dragonskega polka carja Nikolaja, ki se bo vršila tri dni. Tekma se vrši na športnem prostoru ob Latterman-novem drevoredu. Dirkalnišče, na ka-terem so postavljene raznovrst. za-preke, je okrašeno s cesarskimi in deželnimi zastavami. Mestna občina ljubljanska je darovala eno darilo za tekmo častnikov in več daril za tek-mo moštva. Danes dopoldne je tek-movalo moštvo. Občinstva se je zbralo zelo mnogo, ki so z zani-manjem gledali izborno jahanje moštva. Med drugimi smo opazili deželnega predsednika ekscelencio barona T. Schwarza, dvornega svetnika grofa Chorinskega, župana ljubljanskega dr. Ivana Tavčarja, dež. glavarja dr. Šusteršiča, mnogo občinskih svetnikov, dvorne-ga svetnika finančnega ravnatelja Klimenta in mnogo drugih do-stojanstvenikov. Častniški zbor je bil zbran skoraj polnoštevilno. Opa-zili smo pa tudi mnogo dam, ki so v elegantnih toaletah opazovale zani-mivo tekmo, menda prvo te vrste v Ljubljani. Moštvo je splošno dobro ja-halo, tudi konji so bili dobro razpo-loženi. Ob pol 2. so se razdelila da-riila.

— **Poroka.** Danes se poroči gos-pod Anton Justin, strojnik v Ljubljani, z gospico Marijo Kalan. Bilo srečno!

— **Razpisana srednješolska me-sta.** Gorica, gimnazija s slovenskim učnim jezikom, dve mesti za klasično filologijo kot glavni in slovenščino ali nemščino kot stranski predmet. Go-rica, realna gimnazija z italijanskim učnim jezikom, eno mesto za nem-ščino in italijansko in eno mesto za telovadbo (1. IX. 1914, 31. V.) Ljub-ljana, državna obrtna šola, mesto za elektrotehnične stroke. (1914/15, -0. VI.)

— **Viceadmiral baron Wüller-storf.** — **Urbariova ustanova** za dva rečna bolna bivša mornarja c. in kr. vojne mornarice, po 140 K, je razpi-sana na oglasni deski mestnega ma-gistrata. Podrobnosti so razvidne iz razpisa.

— **Sankcioniran zakon.** Cesar je sankcioniral deželni zakon, s kate-ri se za zdravilišče Bled deloma iz-premeni zakon z dne 1. avgusta 1897.

— **Umrla** je včeraj v Železnikih na Gorenjskem v 76. letu starosti ga. Marija Demšar, mati g. zdravni-ka dr. Jerneja Demšarja v Ljubljani. Naše sožalje!

— **Umrla** je v Šmartnem pri Litiji c. kr. postarica, gospa Klementina Watzak rojena Skrem. Naše so-žalje!

— **Krvavi boj med jetniškimi paz-niki in finančnim stražnikom.** Pred-sedništvo novomeškega okrognega sodišča je kakor znano, svojčas do-volilo, da se jetniški pazniki smejo udeleževati vseh društev, ki po kler-ikalizmu diše. Nasprotno pa je bila oblast sebi enakim uglednim možem voljenim v mestni občinski zastop na svoj znani način prepovedalo izvrševati njih državljansko pravico. Seve-da jetniški pazniki so večinoma tudi v veteranskem društvu ter se kot taki pri procesijah uporabljajo za — ministrante, kar gotovo povzdiguje ugled c. kr. državnih uslužbencev. Že takrat smo predsedništvo opozo-rili, da ta dvojna mera ne bo obrodila dobrega sadu. Paznikom v klerikal-nih društvih je zrasel greben. A ker so to reveži, smo le njim v prid doslej marsikaj zamolčali. Ampak slučaj, ki se je pred kratkim zgodil v neki večji gostilni v Novem mestu, je le malo prehud. Med jetniške paz-nike zaide neki organ novomeške finančne straže. Med njim in pazniki se vname izpčetka brezpomemben prepir zaradi neke medalije. Na neko opazko finančnega stražnika plane

eden višjih jetniških paznikov, poteg-ne iz nožnice sabljo, in udari ž njo fi-nančnega stražnika dvakrat preko glave. Po drugem viru dotični paznik sablje sicer ni rabil, pač pa je s po-močjo drugih finančnega stražnika s pestmi tako obdeloval, da je bil isti ves krvav. Ali je bil na ta ali drugi način ranjen, to ni naša stvar pre-iskavati. Le iz ozirov javne varnosti je želeli, da se jetniški pazniki, po-sebno glede vporabe orožja v javnih lokalih primerno pouče, zlasti ker je znano, da je klerikalce vedno surov.

— **Iz Cerknice** se nam piše: V dopi-su o notranjski volitvi je pomota, ki je najbrž nastala, ker je bilo nekaj odstavkov črtanih. Bodi torej zabe-leženo, da Cerknica ne voli pri seda-nji volitvi.

— **Spomenik na Triglavu.** Pone-srečenemu pilotu nadporočniku Ev-genu Elsnerju, ki je preletel Triglav in se je 9. marca pri Aspernu kraj Du-naja ubil, hoče neki dunajski odbor vrh Triglava postaviti spominski ka-men. Prav in lepo — zahtevamo na-tudi, da se respektira naš jezik.

— **Umor iz pohotnosti.** V Prezidu, nedaleč od Loža, so našli 20. aprila ob poti truplo 27letne omožene Helene Tušek. Položaj, v katerem so našli truplo, je kazal, da se je zgodil umor iz pohotnosti. Vsa zadeva se je pojasnila in so dobili tudi morilce. Dne 19. aprila zvečer okoli 8. je šla Helena Tušek s svojo 16letno sva-kinjjo Marijo Tušek od svojega doma na Kozjem vrhu, ki je skoraj pol ure oddaljen od Prezida, v Prezid po svojega moža, drvarja, ki je bil tam v neki gostilni in s katerim je živila v najboljšem sporazumljenju. Ker nista našli moža v nobeni gostilni, sta se proti 9. vrnili domov. Na cesti, komaj sto korakov od Prezida, so ju začeli nadlegovati in s kamenjem ob-metavati fantje. Svakinja Helene Tu-šek je ušla, dočim Helena Tušek ni mogla tako hitro teči. Vsled tega je prosila svakinjo, naj pokliče prebi-valce bližnjih hiš na pomoč. Marija Tušek je dobila dva kmeta, ki ju je zbudila iz spanja. In ta dva sta šla iskat Heleno Tušek. Navzlic iskanju je niso mogli najti. In ker niso dobili nobenega odgovora na svoje klica-nje, so šli domov, da drugi dan po-iščejo Tuškovo. In v resnici so na vse zgodaj našli truplo Helene Tu-šek. Ležala je na hrbtu in je bila vsa razgaljena. Glava je ležala v krvi, iz nosa in iz ust, ki so bila zamašena z žepnim robcem, je curljala kri. — Orožništvo je pred kratkim zasledilo storilce, ki so 27letni Anton Ožbolt, 32letni Janez Pantar in 17letni Franc Šega. Pantar, ki je pravi povzročitelj zločina, je omenjenega večera nago-voril s svojima tovarišema obe žen-ski. Ker nista reagirali, je pripravil svoja tovariša do tega, da so jima sledili, da bi ju pobili. Odrtnal je kol-ter šel z Ožboltom za ženskama. Da bi se obe ženski ločili, je metal Ož-bolt za njima kamenje. Pantar je do-hitel Heleno Tušek ter jo s tako močjo udaril s kolom po glavi, da ji je razbil lobanjo. Žena se je takoj onesvestila. In ko se je nesrečnica borila s smrtjo, ji je morilec zamašil usta ter jo posilil. Ko so morilci za-slišali svakinjo in kmete, so pobeg-nili. — To je že četrti umor v tem kraju. Pred 18. leti so našli umorje-nega Jakoba Žagarja iz Prezida; l. 1910. je bil umorjen delavec Blažina, ko se je vračal od svoje ljubice; pre-teklo leto pa je bil umorjen paznik Muhovič.

— **S palico.** Delavec Lovro Lipovš iz Goriške gore nas je naprosil, da objavimo sledeče: Dne 29. m. se je bil sprl v mlinu Frana Beršana, kjer je bil v delu, s svojo ženo Mar-jeto, s katero je poročen od leta 1903. ker ji je razno očital. Med preprirom je žena svojega moža s palico udari-la po glavi ter mu zagrozila, da bo poklicala Frana Beršana, ki mu bo že posvetil. Do takega napada sicer ni prišlo, Lovro Lipovš pa je pustil svojo prijazno ženo in delo v mlinu ter prišel v Ljubljano.

— **Valdemar Psilander** igra glavno vlogo v tridejanski učinkoviti drami »Zlato srce«, katera se predvaja v kinematografu »Ideal«. — Vsak ob-iskovalec tega sporeda dobi krasno fotografijo priljubljenega umetnika v spomin. Predstave kakor po navadi. Za 10 vinarjev zvišane cene.

— **Demonka,** velika senzacijska drama v 5 dejanjih, se predvaja od danes naprej v Grand Elektro-Bioskopu. Mlle. Mistinguett igra vlogo demonke. Že po zunanje se ne bi moglo pogoditi za to vlogo boljše igralko. Mlle. Mistinguett pripada k oni vrsti žensk, katere en del mo-ških obsodi za lepo, drugi del pa za grdo, obadva pa za poželjivo. Nje igra je mojstrska. Prizor, ko zavrne svojega soproga, ko se maščuje nad njim, da se je drznil zoperstaviti nje prošnjam, je mogoče najučinkovitejši in najkrasnejši prizor. Neki dunajski kritik pravi: Demonka je prava kine-matografska drama, ki ni kinemato-grafska drama. Predstave trajajo dve

uri in se pričenjajo točno ob pol 7. in pol 9.

— **Nezgode.** Delavec Franc Hafner je jemal pri novi stavbi »Kranjske hranilnice« v Gradišču iz apnenice apno, pri čemur mu je spodletelo in je padel s kolenom na rob ograje pri apnenici ter se znatno poškodoval. — Strojni delavec Jožef Cvern je v Toenniesovi tovarni obdeloval neki tram, pri tem mu je spodletela sekira in ga zadela na levo koleno. — Pri gradbi betonskega obrežja ob Ljub-ljanici je padel delavcu M. Anselmo-ju na glavo železen drog in ga znat-no poškodoval. — Vsi so morali iska-ti zdravniške pomoči.

— **Izgubljene stvari v času od 1. do 10. maja 1914:** zlata damska ura brez verižice z monogramom A. R.; črna denarnica z bankovci za 230 K; zlata damska ura z zlato verižico v etuiju; zlat uhan z briljanti; črn dežnik; rjava denarnica z 10 K drobiža; sre-brna žepna ura; rjav otroški plašček; črna denarnica s 3 K 30 vin.

— **Najdene stvari v času od 1. do 10. maja 1914:** damska torbica z de-narnico in 1 K 93 vin. denarja; zlat prstan s 3 kamni; svilen solnčnik; zavitek črne suknja; par usnjatih rokavic; konjsko pregrinjalo sive barve; konjsko pregrinjalo rdeče in rumeno karirano; črna denarnica s 3 K 84 vin.; srebrna vratna verižica; črna denarnica z 2 K 21 vin.; črna denarnica z 21 K 10 vin.; črna de-narnica s 5 K 14 vin.

— **Zamenjal se je v nedeljo,** dne 10. maja na tukajšnji pošti dežnik. Dotični naj se oglasi zanj pri Nemcu, Prečna ulica 6.

Narodna obramba.

— **Moška in ženska šentpeterska podružnica družbe sv. Cirila in Meto-da** je imela v soboto v gostilni pri Kozaku svoj letni občni zbor. Občne-ga zbora sta se udeležila tudi prvo-mestnik cesarski svetnik g. Sene-kovič in blaginjak notar g. Hud-vernik. Iz poročil predsednice ge. inž. Segove, tajnice ge. Potoč-nikove ter blaginjakarke gđ. Bavdekovice posnamemo, da ima ženska podružnica 119 rednih in 20 ustanovnih članic ter zastopa 4 po-kroviteljine in 1 kamen. Osrednji družbi je izročila podružnica lansko leto 2148 K 69 v. Iz tajniškega poro-čila ing. g. Šege in blaginjskega poročila stotnika g. Maslja posna-memo, da je imela moška podružnica 200 članov in 666 K 20 v dohodkov. H kamnu obnega zbora je manjkalo še 36 K 82 v, katero vsoto sta obe podružnici še ta večer nabrali. Ka-men bo zastopal od obnega zbora izvoljen član. Na predlog pregledo-valca računov g. Podkrajška in prvomestnika g. Senekoviča se je izrekel obema odboroma absoluto-rij z zahvalo. Pri volitvah je ostal ženski odbor dosedajni in sicer ge. in gđ. inž. Segova, Vučnikova, Bavdeková, Kendova, Potoč-nikova, Knajzlova, Pod-krajškova, Rohrmannova in Kozakova, iz moške podružni-ce pa gg. Podkrajšek, Gher-baz, inž. Šega, Verovšek, Irkič in Kozak.

— **Šentjakobsko - trnovska moška po-družnica družbe sv. Cirila in Metoda** ima v soboto, dne 16. maja ob 8. zve-čer v gostilni Lovro Šarca (pri Ra-stohariu) na Karlovski cesti št. 19 le-tošnji redni občni zbor z običajnim dnevnim redom. Vabimo nanj vse člane podružnice in prijatelje naše šolske družbe, da se ga udeležijo v največjem številu.

— **Zahvala.** Podpisana podružnica izreka najiskrenejšo zahvalo špedi-terki tvrdki »Balkan« in c. kr. dvor-nemu založniku gosp. Robertu Kol-mannu za njiju naklonjenost ob pri-liki letošnjega jurjevanja na ljubljanskem Gradu ter ju priporoča občin-stvu, da krije pred vsem pri njih do-tične svoje potrebe. — V Ljub-ljani, dne 10. maja 1914. — Šen-tjakobsko - trnovska po-družnica družbe sv. Ciri-la in Metoda v Ljubljani.

Društvena naznanila.

— **Deželne zveze gostilničarskih zadrug na Kranjskem** občni zbor bo v četrtek, dne 28. maja ob 3. popol-dne v restavracijskih prostorih »Na-rodnega doma« v Ljubljani.

Prosveta.

— **Gostovanje ljubljanskega dram-skega ansambla po Kranjskem, Ko-roškem in Štajerskem** pod vodstvom režiserja g. Milana Skrbinskega. Rav-nokar se je vrnil imenovani ansambl iz svoje turneje po Goriški in Istriji v Ljubljano in prične prihodnji me-sec z drugim delom svojega gostova-nja, ki se bo raztezalo na sledeče kraje: Kranj, Trzin, Radoljica, Jese-nice, Celovec, Maribor, Ptuj, Ljutomer, Št. Jur ob J. ž., Celje, Vranksko.

Žalec, Trbovlje, Zagorje, Krško, Brežice, Novo mesto, Metlika, Karlovec, Črnomelj, Ribnica. — Gostovanje se prične dne 3. junija v Kranju, kjer se vprizori burka »Maks v škripcih«.

Izpred sodišču.

Izpred deželnega kot vklicenega sodišča.

Pater Arhangelj pred sodiščem. Danes se je vršila pred tukajšnjim deželnim kot vsklincim sodiščem obravnava proti patru Arhanglu Apeju z Viča. V prvi instanci bil je pater Arhangelj obsojen radi razžaljenja časti gospoda Pekleta na 48 ur zapora, oziroma 40 K globe. Proti tej razsodbi se je tožitelj g. Pekle pritožil in je navajal njegov zastopnik g. dr. Kokalj kot vzrok pritožbe sledeče: Oče razžaljenega gospoda jurista Pekleta je pred leti daroval mnogo za viško cerkev, sedaj pa je redovnik istega samostana, ki stoji na prejšnjem Pekletovem svetu, iz hudobnosti in z namenom, da bi oškodoval sina dobrotnika na časti, anonimno obdolžil v nevarnem vojnem času tega kot protivojaškega mišljenja in kot človeka, ki se hoče odtegniti vojaški službi, prvi dolžnosti državljan. Nevarnost je obstojala za g. Pekleta, da vsled tega anonimnega koraka patra zgubi pravico do enoletnega prostovoljstva. Obdolženec pater Arhangelj je do četrte obravnave tajil svoje dejanje in šele 7. aprila priznal, da je on pisal ono anonimno pismo vojaški oblasti. Tudi privatna pogajanja za poravnavo so se na patrov trdovratnosti razbila. Par dni po milostni obsodbi dne 7. aprila pa so mu pristali nasprotni stranke priredili na Viču slavnost, o kateri so tudi listi pisali. Takrat je zmagovalno nosil pater Arhangelj po Viču šopek ter s tem kazal, da mu do kesanja za svoje obrekovanje ni dosti. — Tudi denarna kazen, v katero se je pri prvi instanci spremenil zapor, ni utemeljena, kajti pater Arhangelj je član reda, pri katerem ne sme imeti noben član nič lastnega premoženja, torej tudi globe plačati ne more. Prva razsodba utemeljuje milo kazen tudi s tem, da se navajajo samo olajšujoča dejstva, med tem ko se obtežilnih sploh ne navaja. — Zastopnik toženca, patra Arhanglja dr. Pegan iz vaja, da se pater Arhangelj svojega koraka silno kesa in pravi, da se je ona slavnost na Viču, o kateri so pisali tudi listi vršila v proslavo patrova godu. Pater Arhangelj je po priznanju dr. Pegana zelo naiven človek in je ono anonimno ovadbo napravil tudi sila nerodno. Nadalje izjavlja zastopnik toženca, da daje red mesečno patru Arhanglju 80 do 90 K na razpolago, da je torej upravičena obsodba na denarno globo. — Sodišče je nato po daljšem posvetovanju zavrnilo pritožbo zasebnega obtožitelja ter potrdilo razsodbo prve instance.

Razne stvari.

* Velika deiravdacija v češkem časnikarskem društvu. Pred par dnevi je umrl tajnik društva čeških časnikarjev Kaika. Osleparil je društvo tekmo let za 75.000 K.

* Dva upnika ustrelil. Iz Bordeauxa poročajo: 26 letni trgovski nastavljenec Lafond je napadel več svojih upnikov. Dva je ustrelil, tri pa težko ranil. Pravijo, da je izvršil zločin v hipni blaznosti.

* Nezgode na vodi. Iz Kodanija poročajo: V Middelardu je v nedeljo vihar prevrnil čoln s petimi osebami. Vsi so vtonili. — Iz Petrograda poročajo: Pri mostu čez Nevo se je prevrnila jadrnica. Štirje moški in eno mlado dekle so vtonili.

* Rodbina Goluchowskega za dobrodelne namene. Poljska korespondenca poroča, da je rodbina Goluchowskega sklenila, da bo darovala deseti del zapuščine umrlega deželnega maršala Adama Goluchowskega v dobrodelne svrhe. Zapuščino cenijo na 15 milijonov kron.

* Krvno sorodstvo. Ko je bila kraljica sandviških otokov na obisku v Londonu ter bila predstavljena kraljici Viktoriji, se je hotela prav posebno pobahati. Rekla je kraljici: »Jaz imam v sebi tudi nekoliko angleške krvi. Moji predniki so snedli kapitana Cooka.«

* Zenin zastupil nevesto. Iz Kolna poročajo: V tukajšnji bolnišnici je umrla neka mlada deklica. Pred

svojo smrtjo je povedala, da ji je neki carinski uradnik obljubil, da jo bo poročil. Ta je tudi prišel v bolnišnico ter zahteval mrtvaški list, da dvigne 2000 kron, za katero vsoto je zavaroval svojo nevesto. Moža so aretirali ter dognali, da je poročen in oče več otrok. Truplo so obducirali, ker menijo, da jo je zastrupil.

* Potres na Siciliji. Iz Catanije poročajo 9. t. m.: Linera, Zerbat, Passapomo in Pennisi so popolnoma razrušeni. Santa Venerina, Santa Maria Amalati, Guardia in Bongiaro so težko poškodovani. Izpod razvalin v Lineri so potegnili 42 mrtvecev. Najbrže je še kakih 60 mrtvecev pod razvalinami. V Bongiaro in Passapomo so našli osem mrtvecev, dva sta skoraj gotovo še pod razvalinami. V Mortari je bila usmrčena ena oseba. V bolnišnici v Acircale so pripeljali 72 ranjenec. V bolnišnici v Cataniji so prinesli 13 ranjenec, v bolnišnici v Giarre pa dva. — Potres je bil tako močan, da so se veliki zvonovi cerkve v mestecu Linera odtrgali ter odleteli par sto metrov daleč na polje. Šest minut je zadostovalo, da so bile krasne vasi izpremenjene v razvaline. Vsi od potresa prizadeti kraji so podobni kupom razvalin, ceste se komaj spoznajo. Navzlic veliki enerzijski oblasti manjka vode, kruha in zdravil. Patoponije je posebno grozno porušeno. Skoraj vse hiše so se razsule. Žrtve so večinoma ženske in otroci, ki so bili v hišah, dočim so bili moški še na polju. Na mnogih krajih se je razpočila zemlja. Razpoke so zelo široke in globoke.

Telefonska in brzojavna poročila.

Bolezen našega cesarja.

Dunaj, 12. maja. Oficiozni bulletin o cesarjevem zdravstvenem stanju se glasi: Cesar je noč dobro prebil. Katarični pojavi neizpremenjeni. Splošno stanje neizpremenjeno dobro.

Delegacije.

Budimpešta, 12. maja. Zaupna ministrska konferenca je sklenila, delati na to, da se konča zasedanje delegacij tik pred Binkošti. Zato se bodo vršile plenarne seje dopoldne in popoldne.

Budimpešta, 12. maja. Brambni odsek avstrijske delegacije nadaljuje debato o mornariškem kreditu. Delegat Leuthner (socijalni demokrat) pravi, da si je mornariška uprava stavila tak program, da bo v bodoče zgradila vsako leto po en dreadnought. Ker pa se vojne ladje v polni kvalifikaciji drže 20 let, je očividno, da vojna uprava ne stremi samo za tem, da bi imela na razpolago samo 16, marveč 20 dreadnoughtov. Delegat skuša dokazati, da so dreadnoughti za avstrijske razmere nepotrebni in v resnem slučaju v Jadranskem morju tudi neuporabni. Zato bo glasoval proti kreditu.

Budimpešta, 12. maja. Odsek za zunanje zadeve v ogrski delegaciji nadaljuje debato o ekspozeju grofa Berchtolda. Ostro proti ekspozeju govori delegat grof Mihael Karolyi.

Budimpešta, 12. maja. Za grofom Karolyjem je govoril grof Berchtold, ki je podal nekatere informacije o epirskem vprašanju, poudarjal, da je treba najti zadovoljivo rešitev albanskega vprašanja, ki naj zagotovi stabilnost odnosov med Albanijo in Grško. Prebral je tudi brzojanko, ki pravi, da je določen poseben nevtralen pas med sovražnimi četami.

Razredna loterija.

Dunaj, 12. maja. Danes se je vršilo prvo žrebanje prvega razreda II. razredne loterije. Glavni dobitke 70.000 kron je zadela št. 114.611, dobitke 15.000 kron je dobila št. 60.137, po 5000 kron št. 5073, 98.734, 150.983, po 2000 kron št. 6737, 15.490, 30.898, 37.372, 45.800, 58.425, 64.378, 140.895, 153.424 in 156.820.

Afera Šviha.

Praga, 12. maja. Namestništvo je prepovedalo vsem policijskim uradnikom, ki jih je navedel urednik »Narodnih Listov« dr. Heller kot priče v procesu Šviha, da ne smejo izpovedati v tej razpravi. Vsled tega je izid procesa zelo nesiguren.

Bosna.

Sarajevo, 12. maja. Deželni svet je sklenil urgirati ureditev državno-pravne stališče Bosne in Hercegovine, razširjenje ustavnih pravic, ureditev carine ter prevzete pošte in brzojava s strani civilne uprave.

Mali sovražniki.

Vkljub vsej človeški previdnosti, vkljub vsem modrim napravam sopil, nosu, ust, žrela in vratu, vendar premnogi majhni sovražniki v obliki prahu, bolezenskih kali in bacilov vdirajo v sopila. S temi malimi,

ali zaradi njih neštevilna prav nevarni mali sovražniki imajo naša pljuča noč in dan srdit boj. Da v tem boju zopet in zopet zmagamo, treba nam je zdravih prsi in se moramo vsaj na zunan varovati bolečin in motenj. Morali bi zatorej, kadar čutimo bolečine v prsih, zbadanje v hrbtu, revmatične, protinske in nevarne bolečine, pravočasno rabiti Fel-

Potres na Siciliji. Milan, 12. maja. »Corriere della sera« poroča s Sicilije, da so čutili v potresnem ozemlju včeraj zopet dva močna potresna sunka. Prebivalstva se je polastila silna panika.

Sufragetka.

London, 12. maja. Med predstavo v operi je vdrla neka sufragetka v kraljevsko ložo ter poskusila kralju razviti program sufragetk, dočim so njene vrstnice po operi razdelile listke z znanimi zahtevami sufragetk. Policija je napravila red.

Ulster.

London, 12. maja. Ulstrska provizorična vlada ima baje vpisanih že 12.000 prostovoljcev. Razdeljenih je 8000 pušk in 5 strojnih pušk. Vojni zaklad Ulstrovcev znaša 750.000 funtov šterlingov (18 milijon. kron).

London, 12. maja. Neki veliki tovarniški parnik je v Hangerju izkrcal za Ulstrece 24 topov.

Zedinjene države in Mehika.

London, 12. maja. Iz Amerike poročajo, da se Zedinjene države mrzlično pripravljajo na obsežno vojno ekspedicijo v Mehiko. Sestdesettisoč mož je že mobiliziranih in pripravljanih. Mesto Tampico je v rokah vstajsev. V mestu so se vršili strahoviti boji.

Washington, 12. maja. V rudokopu El Fabor v Mehiki so Mehikanci umorili dva Angleža.

Dogodki na Balkanu.

Ultimatum Avstrije Srbiji.

Dunaj, 12. maja. V političnih krogih se zatrjuje, da je stopilo vprašanje Orijentskih železnic v kritičen stadij. Srbija je na intervencijo avstrijskega poslanika odgovorila, da vztraja sedaj, ko se je Avstrija vrnila k svoji prvotni zahtevi po restituciji in integritum, na svoji zahtevi po poddržavljenju Orijentskih železnic. Konflikt je došel na vrhunec.

Dunaj, 12. maja. Oficiozni članiki današnjih opoldanskih dunajskih listov zahtevajo naravnost, da Avstrija z ultimatomom izsilji, da Srbija vrne orijentske železnice družbi.

Dunaj, 12. maja. Zatrjuje se, da bo zunanji minister grof Berchtold še danes v delegacijah podal važne tozadevne izjave.

Orijentske železnice.

Belgrad, 12. maja. Ker je načrt internacionaliziranja orijentskih železnic definitivno pokopan, je srbska vlada svoje stališče v tem vprašanju uradno formulirala tako, da želi Srbija te železnice poddržaviti ter je pripravljena plačati primerno odškodnino. Avstro - Ogrski pa dati važne koncesije za njene prometno-politične interese.

Budimpešta, 12. maja. Mogoče je vendar, da pride do internacionaliziranja orijentskih železnic. Srbija ponuja 34 milijonov, Orijentska železniška družba pa zahteva 54 milijonov.

Epir.

Pariz, 12. maja. Iz Aten poročajo da je Zographos zahteval za Epir popolno avtonomijo. Zato so pogajanja prispela na mrtvo točko, ter se je bat, da se bodo sploh prekinila. Epirci utrjujejo svoje pozicije ter ojačujejo svoje vrste. Zadnje dni je mnogo grških prostovoljcev prispelo k Epircem.

Turčija in Rusija.

Carigrad, 12. maja. Turško posebno odposlanstvo pod vodstvom notranjega ministra Talaat-bega je prinesla carju 8 zabojev dragocenih turških starih.

Petrograd, 12. maja. »Riječ« pravi, da ima turška misija v Livadijo namen preprečiti vmešavanje Romunske v vprašanje Egejskih otokov.

Livadija, 12. maja. Car je sprejel včeraj turško misijo, ki mu je prinesla pozdrave sultana. Pri slavnosti večerji se je car zelo ljubeznivo razgovarjal s turškimi državniki.

Umri so v Ljubljani:

Dne 8. maja: Josipina Gogala, drvarjeva hči, 2 leti, Strelška ulica št. 15.

Današnji list obsega 8 strani.

Izdajatelj in odgovorni urednik: dr. Vladimir Ravnljar, drž. poslanec. Lastnika in tisk »Narodne tiskarne«.

lerjev rastlinski esenčni fluid z znamko »Elsafluid«, da zlo, če mogoče, zadušimo v kali. To se nam bo s tem staroreizkušnim sredstvom tudi lahko posrečilo.

Sami smo se večkrat o tem prepirali in tudi mnogi zdravniki potrjujejo dobre uspehe Fellerjevega fluida z znamko »Elsafluid«. Gospod dr. Josef Estmeister, Wildenau, počta

Kalium strapozin thanine

tovarne B. SPIEGLER in SINOV I Hronov

so izdelane iz najfinejše Amerikapreje, ter v lepoti in trpežnosti neprekosljive. Imajo prednost, da ostanejo v perilu snežnobe ter so znatno ceneje kot konkurenčni izdelki. Dobivajo se v poljubni širjavi in debelosti za vsakovrstno životno ali posteljno perilo v manufakturni trgovini J. Cluha, Ljubljana, Pod Trančo. — Zahtevajte vzorce za pralne preizkušnje.

Zahvala.

Povodom 25 letnice obstoja mojeja juvelirskega in zlatarskega obrta došlo mi je od ljubezljivih naročnikov, prijateljev in znancev mnogobrojno čestitk, za katere izrekam presrečno zahvalo in se vsem priporočam za nadaljno naklonjenost in zaupanje.

Ljubljana v maju 1914.

Lud. Černe str. juvelir in zlatar.

Solčno zdravilišče Rikli
Med Kranjsko, Ra. dist. zdravilišče s svetlobnim in solčnim kopelimi, pr. lega. Izborni zdravilni naspehl. Maj - oktober. Prospekti gratis in franko.

Baška otok Krk Istra.
Slovenska kopališče. Prospekt pošilja Ante Tudor, lastnik hotela »Veletit«. Sobe naj se izvolijo naročiti pravočasno. 1826

Samo za one kadilce cigaret, ki glede na svoje zdravje radi vsak dan 1 do 2 vinarja več izdajo:

„Modiano Club Specialite.“

Najdražje pa tudi najboljšje.

Na zdravniško priporočilo so tako strožnice antitokinske kakor tudi listki nepotiskani, na vsakem posameznem je pa iz vodnega tiska razvidna varnostna znamka in ime izdelovalca.

1592 Tako čisti STROBIN. Zavitek 30 vln. Panama in druge slavnike lahko vsak čas s Strobino sam čistimo in imamo še to veliko ugodnost, da slavniki takoj lahko rabimo. Strobini je popolnoma neškodljiv kitam in obliki; dobiva se v lekarnah in drogerijah. Engros - Depot Feliks Griensteidl, Dunaj 1./I.

Serravallo vo **železnato Kina-vino**
Nigijenična razstava na Dunaju 1906: Državno odlikovanje in častni diplom k zlati kolajni.

Povzroča voljo do jedi, okreple živce, poboljša kri in je rekonvalescentom in malokrvnim zelo priporočeno od zdravniških avtoritet. »Izborni okus.« Večkrat odlikovano.

» Nad 6000 zdravniških spriceval. » J. SERRAVALLO, c. in hr. dvorni dobavitelj TRST-Barkovlje. 80 Dobiva se v lekarnah v steklenicah po 1/2 lit. à K 2-60 in po 1 lit. à K 4-60.

Zitne cene v Budimpešti.

Dne 12. maja 1914. Termin.

Pšenica za maj 1914. za 50 kg 13-68
Pšenica za oktober 1914 za 50 kg 12-17
Rž za okt. 1914 za 50 kg 9-85
Oves za oktober 1914 za 50 kg 8-13
Koruza za maj 1914 za 50 kg 7-35
Koruza za julij 1914 za 50 kg 7-49

Borzna poročila.

Ljubljanska

„Kreditna banka v Ljubljani“.

Uradni kurzi dun. borze 12. maja 1914.

Maloznačni papirji.	Dolar	Marka
4% majeva renta	82—	82-20
4-2% srebrna renta	85-50	85-70
4% avstr. krona renta	82-40	82-60
4% ogr. krona renta	81—	81-20
4% kranjsko dež. posojilo	—	89—
4% k. o. češke dež. banke	87-75	88-75

Srečke.	432—	442—
Srečke iz l. 1860 1/2	670—	680—
„ tiske	291-50	301-50
„ zemeljske l. izdaje	282—	292—
„ ogrske hipotečne	241-50	251-50
„ dun. komunalne	227-25	237-25
„ avstr. kreditne	466—	476—
„ ljubljanske	476—	486—
„ avstr. rdeč. križa	58—	62—
„ ogr.	51-75	55-75
„ bazilika	29—	33—
„ turške	25-50	29-50
	218-75	221-75

Dolnice.	403—	405—
Ljubljanske kreditne banke	606-90	607-90
Avstr. kreditnega zavoda	511—	512—
Dunajske bančne družbe	97—	98—
Južne železnice	694-25	695-25
Državne železnice	809-20	810-20
Alpine-Montan	298—	299—
Češke sladkorne družbe	267-50	268-50
Živnostenske banke		

Valute.	11-38	11-43
Cekini	117-70	117-90
Marke	95-95	96-15
Franki	95-25	95-45
Lire	252-25	253-25
Rublji		

Meteorološko poročilo.

Višina nad morjem 300-2 Srednji zračni tlak 736 mm

maj	čas opazovanja	Stanje barometra v mm	Temperatura v °C	Vetrovi	Nebo
11.	2. pop.	733-9	13-0	p. m. jvzh	oblačno
„	9. zv.	736-2	13-2	brezvetr.	jasno
12.	7. zj.	736-9	4-2	„	megla

Srednja včerajšnja temperatura 11-36, norm. 13-5°. Padavina v 24 urah mm 0-0.

Žalostnim srcem naznanjam vsem dragim prijateljem in znancem tužno vest, da je moj srčno ljubljani brat, gospod

Fran Matajc

trgovski poslovođa

v nedeljo, dne 10. maja, mirno in vdano preminul. Pogreb je bil danes ob 3. uri popoldne.

Bodi mu prijazen spomin!

V LJUBLJANI, 12. maja 1914.

Karol Matajc, nadučitelj.

I. slov. pogrebni zavod Jos. Turk.

! 60 — 80 kron tedensko !

si lahko vsakdo igraje lahko zasluži s prodajanjem moje povsod dobro uvedene ržene kave. Gospodje in dame, ki stalno obiskujejo svoje odjemalce, naj se oglasijo pod šifro: »B. B.« na anončno ekspedicijo Edv. Braun, Dunaj I, Rotenturnstrasse 9.

Lepa, velika

1869

mesečna soba

z električno razsvetljavo in zasebnim vvhodom, eventualno z vporabo klavirja, se odda na Kongresnem trgu št. 14.

Kupec sem za

1868

hišo s posestvom

v kateri je gostilna in mesarija ali pa se da vpejati. Hiša naj bi bila v bližini kolodvora. Ponudbe pod »Kupec« na upravnistvo »Slovenskega Naroda«.

Posojila.

Velika banka, akc. družba, daje najvišja posojila brez deleža proti predznanbi na plačo na 5—30 let brez porokov oz brez predznanbe s poroštvom uradnikom, častnikom, učiteljem in drugim. Brezobrestni predumi, najhitrejša rešitev, nobenih predstroskov, vsakovrstna saniranja. Pojasnila ustmena ali pismena. L. Schiffer, Ljubljana, Sv. Jakoba trg št. 8, I. nad.

vedno imeti v hiši, ker 12 stekleniq stane samo 5 kron franko.

Tudi Fellerjeve odvajalne rabarske kroglice z znamko »Elsakroglice«, 6 škatlic za 4 K, bi morali naši bralci za varstvo proti želodčnim težkočam, zagatjenju itd. naročiti pri lekarnarju E. V. Feller, Stubica, Elsa trg št. 238 (Hrvaško).

... cisir.

Globoko potrti javljamo žalostno vest, da je naša preljuba mati, stara mati, sestra, tašča itd., gospa

Marlja Demšar

danes, po kratki in mučni bolezni, v starosti 76. let, previdena s sv. zakramenti, mirno v Gospodu zaspala.

Pogreb predrage rajnice bude v sredo, dne 13. maja ob polu 5. popoldne.

Maše zadušnice se bodo darovale v Železnikih.

Prosimo za tiho sožalje.

V Železnikih, dne 11. maja 1914.

Dr. Med. Jernej Demšar, sin. -- Terezija Kralj, Marjeta Eržen, hčeri.

Ostali sorodniki.

Naznanjamo sorodnikom, prijateljem in znancem tužno vest, da je naša iskreno ljubljená soproga, oz. mati, hči, sestra, teta, svakinja, tašča, stara mati, gospa

Klementina Watzak roj. Skrem

c. kr. poštarica

danes ob dveh zjutraj po daljši bolezni mirno preminila.

Zemeljski ostanki drage rajnice se prenesejo na tukajšnje pokopališče v sredo, dne 13. maja ob 5. uri popoldne.

Maše zadušnice se bodo darovale v tukajšnji farni cerkvi.

Smrtno pri Litiji, dne 12. maja 1914.

Žalnoči ostali.

Med zlatorumen, trčan, zajamčeno čist, v dežicah s 4 1/2 kg vsebine, razpošilja po K 8.50
Čebelarstvo Ilirska Bistrica.

Za takojšnji nastop se išče

mesarski pomočnik

v svoji stroki dobro izvežban, nad 24 let star, za samostojno vodstvo mesarije v bližini Ljubljane. Plača po dogovoru. Oženjeni imajo prednost. Ponudbe pod „Mesar“ na uprav. »Slov. Naroda«. 1865

Zobozdravniški in zobotehnični atelijé

je bil v hotelu pri „Maliču“ nasproti glavne pošte 6. t. m. otvorjen,

ter se priporoča p. n. občinstvu za vsa zobozdravniška in zobotehnična dela. Zobotehnični laboratorij vodi gospod Leopold Weiss, ki je bil 4 leta nastavljen pri trdku O. Seydl kot prvi asistent in tehnik. — Atelijé odgovarja najmodernejšim zahtevam higijene in je opremljen z najnovejšimi iznajdbami na polju zobotehnike. Vsakojako zdravljenje zob, vrši se brez bolečin.

Cene zmerne za revnejše tudi primeren popust. 1880 Ordinacijske ure od 8. zjutraj do 6. ure zvečer.

Ljubljana, hotel pri „Maliču“, nasproti glavne pošte.

Anton Justin

Marija Justin roj. Kalan

— poročena. —

1872

Ljubljana, 12. majnika 1914.

Brez posebnega obvestila.

Sidro-Thymol-mazilo

za lahke doškodbe (rane), nezaoljene rane in opekline. Doza K — 80.

Sidro-Liniment. Capsici compos.

Nadomestilo za sidro-Pain-Expeller

soluše olajšajo mazilo za prehlajenje, reumatizem, trganje po udih, itd.

Steklenica K — 80, 1.43, 2.—

Sidro-Albuminat-železna-tinktura

Za malokrvnost in bledico.

Steklenice K 1.40.

Dobi se skoro v vsaki apoteki ali pa direktno v

Dr. Richter-jevi apoteki „pri zlatem levu“, Praga I.

Elizabethstrasse 5.

Obleke za vroči letni čas

so najboljše

1866

iz angleške Fresco in japonske svile Chantung.

Josip Rojina, krojač, Ljubljana.

Podjetje zvezdnih tkanin

„Hermes“ v Ljubljani

Šelenburgova ulica 5, I. nadstropje

prodaja

vsako sredo in soboto

OSTANKE

raznega oblačilnega blaga za polovične cene. Ostanke pošiljamo v kraje, kjer nimamo z trgovci zveze, tudi po pošti.

Zahtevajte cenik!

Zahtevajte cenik!

Išče se restavrater

za dobro vpeljan hotel v Hrvaškem Primorju. Biti mora oženjen. Za nadaljne poizvedbe se je obrniti na Rudolfa Vandiča, Senj, Hrvaško. 1867

Sprejema zavarovanja človeškega življenja po najraznovrstnejših kombinacijah pod tako ugodnimi pogoji, ko nobena druga zavarovalnica.

Zlasti je ugodno zavarovanje na doživetje in smrt z manjšajočimi se 12 vplačili.

„SLAVIJA“

„...“ vzajemno zavarovalna banka v Pragi. „...“

Resnični fond K 60,700.720-18 — izplačane odškodnine in kapitalne K 129,905.304-25

Po velikosti druga vzajemna zavarovalnica naše države z vsakimi slovensko-narodno upravo.

Vsa posredstva dajta Cigar pisarne so v lastni hiši

Generalna zastopstva v Ljubljani Cigar pisarne so v lastni hiši

Zavaruje poslopja in premičnine proti požarnim škodam po najnižjih cenah. Škode cenjuje takoj in najkulantneje. Uživa najboljši sloves, koder posluje.

Pozor! Sprejema tudi zavarovanja proti vlomski tatvini pod zelo ugodnimi pogoji. — Zahtevajte prospekt!

Radi preselitve na novo preda kratok dobo ohranjen 1876

klavir

na Radeckega cesti št. 2/1.

sprejemom kloparskega

pomočnika

lg. Tomec, klepar, Mengeš št. 89.

Zenske

pri motivah (zastajanju krvi) ne jemlje kroglic, tablet, praška, čaja brez vrednosti. Moje prijetno zaužitvalno, preizkušeno, zajamč. neškod. sredstvo pomaga zanesljivo. Vsak dan dobim prostov. zahv. pisma. Velika škatlja K 485 pošt. prosto. Diskr. dopušlja dr. med. H. Seemann, Sommerfeld 83-Miederau. Na željo se dopušlja in dunske ali budimpešt. ste razpošilja, zatorej carinske, neprebr. laktuene. 1861

Edina primorska tovarna dvokoles

„TRIBUNA“

Gorica, Tržaška ulica št. 26, prej pivovar Gorjup.

Velika eksportna zaloga dvokoles, šivalnih in kmetijskih strojev, gramofonov, orkestrionov itd. itd.

F. BATJEL

Gorica, Stolna ulica št. 2-4.

Prodaja na obroke. Ceniki franko.

Ženitna ponudba!

Uradnik s penzijo, 35 let star, samec, z letno plačo K 2400 ter prostim stanovanjem, kurjavo, razsvetlavo, lepim vrtom, v romantičnem kraju v Istriji, blizu morja, želi poročiti gospodično 25—30 let staro, slovenskega in nemškega jezika popolnoma zmožno iz dobre hiše, dobro gospodinj. 1836

Ponudbe s sliko pod „Dobre sree 1836“ na uprav. „Slov. Naroda“.

Kjučavničarska

:: delavnica ::

na starem, že 30 let obstoječem kraju, se odda za avgust.

V Rohri 11, blizu Staroga trga.

Gospodičnam

ki bi rade brez spremstva, krajši ali daljši čas prebile na Bledu nudi se prilika pri fini rodbini z lastno vilo. 1863

Portal

za trgovski lokal, modern, s tremi rolo in senčno plahto, se za vsako ceno preda. Naslov v „Anončni ekspediciji v Ljubljani.“ 1870

Sprejemom sodavičarskega

vajenca

kateri je nekoliko izučen v vrtnarstvu. Obrt bi eventualno pozneje odstopil. Naslov pove upravništvo »Slov. Nar.«. 1861

V najem se da hiša

s stanovanjem, trgovino in vsemi potrebnimi shrambami v Dobu ob dr. cesti na prometnem kraju s 1. junijem 1914. Poizve se pri lastniku Antonu Videmšek v Dobu pri Domžalah.

Na prodaj je

HIŠA

sredi trga Kozje, zidana, z opeko krita, enonadstropna, z lepim sadonosnikom in vrtom za zelenjavo, sposobna za malega trgovca, pa tudi za rokodelca ali penzionista. Ugodni plačilni pogoji. Pojasnila daje Karel Presiček, posestnik v Kozjem. 1819

HIŠA

v Ljubljani, v mirnem in zračnem kraju, se zaradi preselitve cenó prodá. Kje, pove upravništvo »Slov. Naroda«.

Sprejme se takoj

trgovca ali trgovka

z majhno kavcijo za prodajo pišče proti proviziji in prostem stanovanju ali pa v najem. Ponudbe pod „Pišča 1826“ na upravništvo »Slovenskega Naroda“. 1826

Denar takoj kulantno

iz lastnega za trgovce, obrtnike, tvorničarje itd., za višje uradnike, častnike in privatne uradnike, strogo diskretno. Majhna vračila. Komer. pisarna Sandor Wiener (prot.firma) Potun (Pressburg.) 1873

! 500 kron !

Vam plačam, ako moj uničevalec korenin balzam Rla Vaših kurjih oces, bradavic, otiščancev ne odstrani v 3 dneh brez bolečin, Cena lončka z garancijskim pismom 1 K. 3 lončki 2.50 K. Kameny, Kaschau (Kassa) L. Postf. 12.736 Ogrsko. 628

Učenec

eden ali dva, dobre, poštene obitelji, z dobrimi ljudskošolskimi izpričevali, zdrava, za destilacijsko stroko, se takoj sprejmeta. 1829

Ponudbe na I. S., železniški stavbeni kasino p. Plaški-Karlovac.

Učensko službo

pekovskega obrta na deželi iščem

za mojega varovanca, 15 let starega, krepko zrašenega in zdravega dečka.

Cenjene ponudbe z dopisnico na Franc Jonke v Ljubljani, Gradišče štov. 3. 1871

Stanovanje

obstoječe iz 3 sob, kuhinje, vrta za zelenjavo in drugih pritliklin je oddati v hiši gosp. Popoviča na Dolenski cesti zraven Plankarja.

Natančneje se izve istotam pri hišniku, oziroma v pisarni na Bleiweisovi cesti št. 32. 1815

Spretna knjigovodkinja

z dobrimi spričevali

se išče

za trgovino z usnjem na debelo v Gradcu.

Pogoji: nemški, slovenski ev, italijanski jezik v besedi in pisavi, stenografijska. Vstop 1. ali 15. junija. Ponudbe pod „I. S. G. 15“, na upravništvo »Slov. Naroda«. 1860

„BALKAN“

trgovska, spedijska in komisijska delniška družba.

Podružnica: Ljubljana, Dunajska cesta št. 33.

Centrala: TRST.

*

Telefon št. 100.

Mednarodna spedijska, spedijska in zavarovalna vsake vrste, prevažanje blaga, skladišča, kleti. Prosta skladišča za redni in dodatni podvozni blaga. Najmodernejše opremljeno podjetje za selitve in prevažanje pohištva v mestu in na vse strani s patentiranimi pohištvenimi vozmi. — Shranjevanje pohištva in blaga v suhih posebnih skladiščih. Omočanje itd. — Spedijski urad, generalni zastop in prodaja vozniških listov.

„DALMATIE“ delniške parobrodne družbe v Trstu.

Brzovozne proge Trst-Benetke in obratno, ter Trst-Ancona parobrodne družbe D. Tripovich & Co., Trst Avstrijskega Lloydja. Cunard-Line za I. in II. razred. Naročila sprejema tudi blagovni oddelek Jadranske banke. Zmerne cene. 3237 Točna postrežba.

Na vse prijatelje

dobre kave!

Ste pokusili kavo z kavinim pridatkom :Franck? Dobite na mizo čvrstejši ter barvovitejši zvrotek. — :Franck: iz zagrebške tovarne je le pravi z kavinim mlinčkom.

emp 100/25.648

Zanesljiv konjski blapec ali kočijaž

želi enake in stalne službe. Poizve se v trafiki g. Šešarek v Ljubljani, Selenburgova ulica št. 1. 1823

Učenca

za pisarno, nemščine v govoru in pisavi zmožnega, sprejmeta takoj Brata Leitner, tvorniška zaloga ur, vozniških koles, šivalnih strojev v St. Vidu na Glini (St. Veit a. d. Glan), Koroško. 1788

Ivan Magdič

krojač prve vrste

Ljubljana, 340

Dunajska cesta št. 20

(nasproti kavarni „Europa“)

se priporoča.

Zaloga angleškega blaga.

!! Umetniške razglednice !!
Priznana vedno novosti.
Pisemski papir
v največji izbori priporoča
Marija Tičar, trgovina papirja itd.
Ljubljana, sv. Petra cesta 26.
Na deželo se pošilja na izbiro. 4063

Št. 8716.

1874

Razglas.

Mestni magistrat ljubljanski naznanja, da se bodo počenši 28. maja 1914 vsak četrtek popoldne ob 3. uri brezplačno stavile koze v veliki dvorani Mestnega doma.

Vabijo se vsi starši, kojih otroci še niso cepljeni, da prinesejo te k cepljenju in pregledu cepljencev, ki se vrši teden kasneje na istem kraju in ob istem času. Pri pregledu se izroči tudi izpričevalo o cepljenju ter bodi še posebno poudarjeno, da se v smislu ministrilne navedbe zahteva pri sprejemu otrok v ljudsko šolo spričevalo o uspešno cepljenih kozah.

Mestni magistrat ljubljanski,

dne 2. maja 1914.

Narodna tiskarna

v Ljubljani.

Telefon št. 85.

Se priporoča v izvršitev vseh tiskarskih del, kakor: časopisov, knjig, tiskovin za urade, hranilnice in posojilnice, cenikov, okrožnic, jedilnih listov, mrtvaških listov itd. itd.

Telefon št. 85.

Št. 676.

1875

Razpis.

Mestna občina Črnomelj razpisuje:

I. službo knjigovodje mestne hranilnice v Črnomlju

z letno plačo 2400 K in pravico do treh triletic po 200 K; prosilci z večletno prakso imajo prednost;

II. službo praktikanta mestne hranilnice v Črnomlju

z letno plačo 1000 K.

Prosilci morajo imeti vsaj spričevalo o dovršeni trgovski šoli ali trgovski akademiji.

Prošnje s prilogami je vložiti pri mestnem županstvu v Črnomlju

do 1. junija 1914.

Mestno županstvo v Črnomlju,

dne 10. maja 1914.

Župan: Jos. Doltar.

C. kr. avstrijske državne železnice.

Izvleček iz voznega reda.

Veljaven od 1. maja 1914.

Postaja: Ljubljana glavni kolodvor.

Odhod.

6:00 zjutraj. Osební vlak na Kranj, Trzica, Jesenice, Gorico, Trst, Trbiž, Beljak, Franzensfeste, Celovec, St. Vid ob Glini, Dunaj.

6:51 zjutraj. Osební vlak na Kranj, Jesenice, Trbiž, Trst, Gorico itd. (Od 31. maja ob nedeljah in praznikih od 1. julija Ljubljana gl. kolodvor. — Jesenice vsak dan; od 15. julija do inkl. 15. septembra Radeče-Bela peč Trbiž vsak dan.)

8:05 dopoldne. Osební vlak na Grosuplje, Kočevje, Trebnje, St. Janž, Rudolfovo, Stražo-Toplice, Črnomelj, Metlika, Bubenjarce (od Novega mesta naprej od dne otvoritve.)

9:09 dopoldne. Osební vlak na Kranj, Jesenice, (z zvezo na brzovlak na Beljak, Inomost, Solnograd, Monakovo, Köln, Celovec, Linc, Dunaj, Prago, Draždane, Berlin.) [direktni voz Reka-Opatija-Solnograd.]

11:30 dopoldne. Osební vlak na Kranj, Trzica, Jesenice, Gorico, Trst, Trbiž, Beljak, Franzensfeste, Solnograd, Celovec, Dunaj.

12:52 popoldne. Osební vlak na Grosuplje, Kočevje, Trebnje, St. Janž, Rudolfovo, Stražo-Toplice, Črnomelj, Metlika, Bubenjarce. (Od Novega mesta naprej od dne otvoritve.)

1:55 popoldne. Osební vlak na Skofjo Loko, Kranj, Radovljica, Jesenice. (Zabavni vlak, vozi samo ob nedeljah in praznikih.)

3:40 popoldne. Osební vlak na Kranj, Trzica, Jesenice, Gorico, Trst, Trbiž, Beljak, Franzensfeste, Celovec.

6:30 zvečer. Osební vlak na Kranj, Trzica, Jesenice, Trbiž. Na Jesenicah zveza na brzovlak na Beljak, Inomost, Solnograd, Monakovo, Vlissingen, (London), Celovec, Linc, Dunaj.

6:36 zvečer. Osební vlak, na Grosuplje, Trebnje, St. Janž, Rudolfovo, Črnomelj, Metlika, Bubenjarce. (Od Novega mesta naprej od dne otvoritve.)

9:01 zvečer. Osební vlak na Grosuplje, Kočevje Novo mesto Črnomelj, Metlika, Bubenjarce. (Od Novega mesta naprej od dne otvoritve.)

10:01 po noči. Osební vlak na Kranj, Jesenice, Gorico, Trst Na Jesenicah zveza na brzovlak na Beljak, Franzensfeste, Inomost, Solnograd, Monakovo, Linc, Prago, Draždane, Berlin.

Prihod.

7:35 zjutraj. Osební vlak iz Trsta, Gorice, Jesenic, z zvezo na brzovlak iz Berlina, Draždane, Prage, Linca, (Londona) Vlissingena, Monakovega, Solnograda, Inomosta, Beljaka, Trzica, Kranja.

8:56 zjutraj. Osební vlak iz Rudolfovega, St. Janža, Trebnjega, Kočevja, Grosupljega.

9:52 dopoldne. Osební vlak iz Trbiža, Jesenic, z zvezo na brzovlak iz Dunaja, Linca, Celovca, Monakovega, Solnograda, Inomosta, Beljaka.

10:55 dopoldne. Osební vlak iz Straže-Toplice, Novega mesta, Grosupljega in (od otvoritve) Bubenjarcev, Metlike, Črnomlja.

11:16 dopoldne. Osební vlak iz Gorice, Jesenic, Dunaja, Linca, Celovca, Beljaka, Trzica, Kranja.

2:35 popoldne. Osební iz Straže-Toplice, Rudolfovega, St. Janža, Trebnjega, Kočevja, Grosupljega, in (od dne otvoritve naprej) Bubenjarcev, Metlike, Črnomlja.

4:33 popoldne. Osební vlak od Trsta, Gorice, Trbiža, Jesenic, Linca, Celovca, Solnograda, Franzensfeste Beljaka, Trzica, Kranja.

7:53 zvečer. Osební vlak iz Jesenic, Radovljice, Kranja, Skofje Loke. (Zabavni vlak, vozi samo ob nedeljah in praznikih.)

8:20 zvečer. Osební vlak iz Trsta, Gorice, Trbiža, Jesenic, Dunaja, Linca, Celovca, Beljaka, Trzica, Kranja.

9:23 po noči. Osební vlak iz Straže-Toplice, Rudolfovega, St. Janža, Trebnjega, Kočevja, Grosupljega, in (od otvoritve naprej) Bubenjarcev, Metlike, Črnomlja.

11:31 po noči. Osební vlak iz Trsta, Gorice, Trbiža, Jesenic, Celovca, Beljaka, Kranja.

Postaja: Ljubljana gl. kolodvor.

Odhod na Kamnik: 7:40, 11:50, 3:12, 7:15, (11:00 ob nedeljah in praznikih).

Prihod iz Kamnika: 6:42, 11:00, 2:41, 6:15, (10:30 ob nedeljah in praznikih).

C. kr. državno-železniško ravnateljstvo v Trstu.

Delniška glavnica K 40,000.000.—.

Delniška glavnica K 40,000.000.—.

Češka industrijalna banka,

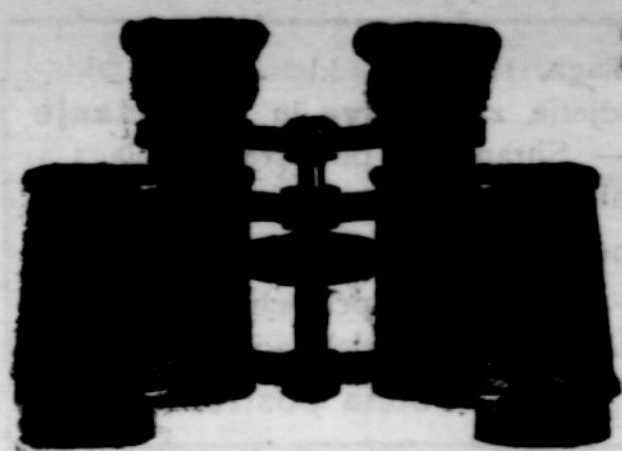
podružnica v Ljubljani.

Vsakovrstni bančni, borzni in menjalnični posli, 4 1/2 % bančne zadolžnice lastne izdaje. Vloge na knjižice, blagajnične nakaznice in račune. — Krediti, remburzni, davčni in v računih.

Delniška glavnica K 40,000.000.—.

Delniška glavnica K 40,000.000.—.

1843

Prilporeča se kot strokovnjak
Zahtevajte K. JURMAN **cenik.**
optik - specialist, optični zavod z električnim obratom.
Bodite previdni pri nakupu očal, ker le specialist vam lahko določi pravilno očala in Vas strokovnjaško postreže.

Nova stekla za daleč in bližino,
 važno za dalekovidne.

Modna trgovina

v Ljubljani

Stritarjeva ulica št. 7.

Solidno blago. Nizke cene. Vzorci poštne prosto.

ANTON SCHUSTER

:: Konfekcija ::

za dame in deklice

bluze, modno blago, sukno, platno,
 garniture, preproge, šerpe, rute, plati.

Stalni 1773
krajevni agenti

zmožni nemščine se sprejmejo ali pa nastavijo s stalno plačo za prodajanje dovoljenih srečk v Avstro-Ogrski. Ponudbe pod „MERKUR“, Brno, Neugasse Nr. 20.

Sprejme se takoj dober, mlad

krojaški pomočnik

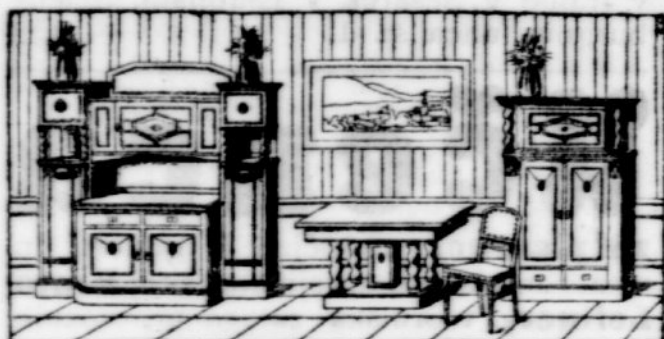
J. Velikonja

1833

Grahovo ob Bači, Primorsko.

Zaloga pohištva in tapetniškega blaga. Mizarstvo.

Popolna spalna soba,
 orehov ali hrastov les
 K 350.—

Jamči se za solidno delo.

Cene konkurenčne.

J. Pogačnik, Ljubljana, Marije Terezije cesta št. 13—18.

Dobre kranjske čebele

panjove plemenjake, kup! v vsaki množici 1837

Franc Čop, Jesenice šte. 24, Gorenjsko.

Najcenejši nakup

otroških vozičkov

pri trdki

J. Pogačnik

Ljubljana, Marije Terezije cesta 13—18.
 Zaloga pohištva in tapetniškega blaga.

Vizitnice

v elegantni obliki priporoča
Narodna tiskarna.

Zaluzni klobuki vedno v zaluzi. — Popravila se sprejemajo in točno izvršujejo.

Priporoča se
 solidna trrdka

modni salon

damskih in otroških slamnikov v najnovejših oblikah, vseh vrst in raznih športnih čepic.

Marija Götzi Ljubljana,
 Židovska ulica šte. 8.

Zunanja naročila se razpošiljajo z obratno pošto.

Uradniško hranilno društvo v Gradcu

R. Z. Z. G. Z.

OSEBNI KREDIT

uradnikom, profesorjem, učiteljem, upokojeencem itd. ob najugodnejših pogojih, ev. brez porokov proti prispevku v poroštveni sklad. Nikakih predstroškov! Podrobnosti v prospektih!

Hranilne vloge se sprejmejo od vsakogar in se obrestujejo od dneva vložitve po 83

4 1/2 %

5 %

5 1/2 %

Obresti se polletno pripisujejo h kapitalu. Nikakega rentnega davka. Stanje vlog: K 5.900.000. Stanje jamčujočih zadrušinskih deležev: K 7.200.000, rezervnih zakladov in vrednostnic K 600.000. Poslovni razvidi in poštne položnice brezplačno na razpolago. Pojasnila daje brezplačno:

Josip Kosem v Ljubljani, Krakovski nasip šte. 22.

Govorilne ure vsak ponedeljek, sredo in petek od pol 3. do pol 4. ure popoldne.

Fotografske aparate

kakor tudi vse v to stroko spadajoče potrebščine ima v zaluzi 2387

fotomanufaktura in drogerija

„Adrija“

oblastveno koncesijonirana prodaja strupov

v Ljubljani, Selenburgova ulica 5.

Temnica na razpolago. Zunanja naročila z obratno pošto. — Zahtevajte cenike.

Hotel „LLOYD“

z restavraco in najlepšim vrtom

priporoča p. n. slavnemu občinstvu 1785

Karol Zausen, hotelir, Sv. Petra cesta šte. 7.

Sprejemajo se tudi vedno ukazljive gospice za pouk v kuhinji.

Opreme moškega perila.

Specialna trgovina

za najboljše perilo za gospode po meri

Anton Šarc

lastnica Jadviga Šarc

Ljubljana Selenburgova ulica 5 Ljubljana

Vedno novosti v barvastem zefiru, batistu in panama blagu, šepnih rut, nogavic, kravata, ovratnikov in manšet.

Opreme moškega perila.

Zanesljivo blago!

Nizke cene!

Razne zanesljive ludoče ure, krasne verižice, obeske, uhane, ovratne verižice in vsa druga primerna darila za

1710

BIRMO

kupiš najceneje in najboljše

pri

Prešernova ulica 1.

F. ČUDEN

